

Vastaanottaja
Elements Suomi Oy

Päiväys
13.11.2024

SASTAMALAN AJOKSENKANKAAN TUULIVOIMAHANKE ASUKASKYSELYRAPORTTI

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	Kyselyiden toteutus	1
2.1	Kaikille avoin kysely	1
2.2	Otantakysely hankealueen vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille	1
2.3	Analysointimenetelmät	2
3.	Tulokset	5
3.1	Vastaajien taustatiedot	5
3.2	Hankealueen käyttö ja tuntemus	10
3.3	Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutukset	11
3.4	Voimajohtoalueiden nykytila ja sähkönsiirron vaikutukset	15
3.5	Vastaajien kokonaisnäkemys hankkeesta sekä yhteisvaikutukset	18
3.6	Avoimia kommentteja suunnittelussa huomioitavista asioista ja haittojen lieventämisestä	22
4.	Yhteenveto	23
5.	Epävarmuustekijät	24

1. JOHDANTO

Elements Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Sastamalan kaupungin alueelle. Hankealue sijaitsee Sastamalan kaupungin eteläosassa Pirkanmaan maakunnassa, noin 5 km Sastamalan keskustasta lounaaseen. Sijainti Sastamalan eteläosassa, noin 2 km Pirkanmaan ja Satakunnan maakuntarajasta ja Huittisen kaupungin rajasta. Lännen suunnassa Kokemäen ja kaakon suunnassa Punkalaitumen rajoihin noin 10 km. Hankealueen alustava kokonaispinta-ala on noin 2000 hehtaaria.

Hankkeessa tarkastellaan vaihtoehtoja:

- VE0**: hanketta ei toteuteta
- VE1**: 12 voimalaa
- VE2**: 8 voimalaa

Sähkönsiirron vaihtoehdot:

- SVE1**: liittyminen valtakunnanverkkoon hankealueesta luoteeseen noin 4 km maakaapelilla ole-massa olevaan voimajohtoon Carunan Sastamala-Äetsän verkkoon
- SVE2**: liittyminen valtakunnanverkkoon hankealueesta pohjoiseen noin 4 km maakaapelilla ole-massa olevaan voimajohtoon Carunan Sastamala-Äetsän verkkoon
- SVE3**: liittyminen valtakunnanverkkoon hankealueesta luoteeseen 19,8 km ilmajohtolla ole-massa olevaan voimajohtoon Fingridin Harjavalta-Melon verkkoon

Ympäristövaikutusten arviointiselostusvaiheessa toteutettiin kaksi asukaskyselyä, joista toinen postitettiin otannalla valituille hankealueen lähistöllä asuville vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille ja toinen oli sähköinen kaikille avoin kysely. Kyselyiden tarkoituksena oli selvittää sosiaalisten vaikutusten arviointia varten vastaajien näkemyksiä Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen mahdollisista vaikutuksista asumiseen, virkistykseen ja elinkeinoihin.

2. KYSELYIDEN TOTEUTUS

Hankealueen lähialueen asukkaiden näkemyksiä Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeesta kerättiin kahdella eri kyselyllä. Näin voitiin varmistaa, että alueen asukkaita tavoitetaan kattavasti. Samansisältöiset kyselyt suunnattiin erikseen kaikille hankkeesta kiinnostuneille ja otannalla valituille asukkaille. Kyselyiden yhteydessä toteutettiin myös verkkosivut, joilla oli yleistä tietoa Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeesta ja YVA:ssa arvioitavista vaihtoehdoista, alueen nykytilasta, alustavasti arvioiduista vaikutuksista sekä havainnekuvia voimaloiden näkymisestä maisemassa. Sivuille kerätyn aineiston oli tarkoitus auttaa kyselyyn vastaajaa hahmottamaan hankkeen vaikutuksia. Verkkosivulla oli linkki sekä kaikille avoimeen kyselyyn, että otannalla valituille asukkaille suunnattuun otantakyselyyn, joihin pystyi vastaamaan verkkoselaimella toimivassa Webropol-ohjelmassa. Kyselyaineistot ja netissä oleva hankkeeseen liittyvä tietopaketti oli suomenkielinen. Kyselyt olivat avoimena 5.9.-29.9.2024.

2.1 Kaikille avoin kysely

Kaikille avoimeen kyselyyn saattoivat vastata kaikki hankkeesta kiinnostuneet. Kaikille avoimesta kyselystä tiedotettiin paikallismediassa Alueviestissä 11.9.2024 ilmestyneessä painetussa lehdessä ja verkossa aikavälillä 9.9.-15.9.2024, Sastamalan kunnan sivuilla ja Sastamalan pääkirjastossa, Kiikan kirjastossa sekä Äetsän kirjastossa. Lisäksi kyselystä tiedotettiin hankkeen seurantarayhmään kutsutuille tahoille. Tiedotteessa ohjattiin vastaajat nettisivuille, joissa oli tietoa hankkeesta, sekä linkki kyselyyn.

2.2 Otantakysely hankealueen vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille

Kyselyn otanta-alue käsitti Sastamalan ja Huittisten kuntiin 0–6 km etäisyydellä hankealueen voimaloista sijoittuvan alueen, josta tuulivoimalat saattaisivat näkyä. Lisäksi otanta-alue sisälsi 100 m etäisyydellä Ylistenjärven rantaviivasta sijaitsevat kiinteistöt, 50 m etäisyydellä sähkönsiirtoreittien vaihtoehtojen SVE1, SVE2 ja SVE3 keskilinjasta sijaitsevat kiinteistöt ja 500 metrin etäisyydellä sähkönsiirtoreitin vaihtoehto SVE3 (ilmajohto) keskilinjasta sijaitsevat kiinteistöt. Yhteensä poimittiin 1000 vakituista ja vapaa-ajan kiinteistöä, jotka saivat kirjeitse tiedon kyselystä,

hankekuvauksen, paperisen kyselylomakkeen sekä henkilökohtaisen vastauskoodin, jolla kyse-
lyyn pystyi vastaamaan halutessaan myös sähköisesti.

Otanta käsitti kaikki taloudet, joilla on vakituinen tai vapaa-ajan asunto

- alle 3 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista VE2 vaihtoehdossa (sen ollessa laa-
jemmalle levittyvä toteutusvaihtoehto)
- 50 m etäisyydellä sähkönsiirtoreittien vaihtoehtojen SVE1, SVE2 ja SVE3 keskilinjasta
katsottuna
- Ylistenjärven ympärillä 100 m etäisyydellä rantaviivasta
- kuntarajan tuntumassa Huittisten puolella 0–6 km etäisyydellä VE2 voimaloista kat-
sottuna

Lisäksi kysely lähetettiin satunnaisotannalla poimituihin vakituisiin ja vapaa-ajan asuntoihin

- 3–6 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista VE2 vaihtoehdossa (sen ollessa laa-
jemmalle levittyvä toteutusvaihtoehto)
- 500 metrin etäisyydellä sähkönsiirtoreitin vaihtoehto SVE3 (ilmajohto) keskilinjasta

Hankealueen lähialueen asukkaille suunnatun otantakyselyn kirjeiden lähettämistä varten laadittu
kiinteistölistaustoteutus käytettiin käyttämällä Maanmittauslaitoksen avoimia tietokantoja, kuten kiin-
teistötietorekisteriä sekä rakennustiedot sisältävää maastotietokantaa. Poimitujen kiinteistötun-
nusten avulla postituksesta vastaava yritys selvitti Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämästä vä-
estötietojärjestelmästä niille osoitteet, toimittaakseen talouksiin postitse tiedon asukaskyselystä.

Saatekirjeen lisäksi kuori sisälsi hankekuvauksen, kyselylomakkeen ja vastauskuoren, jonka pos-
timaksu oli maksettu. Saatekirjeessä ohjattiin vastaaja verkkosivuille, jonne oli koottu hankkeen
esittelyaineistoa sekä linkki kyselyn sähköiseen versioon, sillä vastaajilla oli mahdollisuus valita,
vastaavatko he sähköisesti vai paperilomakkeella. Postitetun otantakyselyn sähköiseen versioon
vastaaminen edellytti saatekirjeestä löytyvän vastauskoodin syöttämistä kyselyyn.

Kirjeitä lähetettiin 1 per talous. Kyselyt lähetettiin kiinteistönomistajille tai rakennuksessa asu-
valle kiinteistön haltijalle, jos kiinteistön haltija oli eri kuin omistaja. Vapaa-ajan asunnon omista-
jille kirje toimitettiin heidän vakituiseen osoitteeseensa. Ajoittain on tilanteita, että väestötieto-
järjestelmästä ei saada osoitetietoa kaikille kiinteistöille. Osoitetta kiinteistölle ei poimitu, jos
kiinteistöjärjestelmän tiedoissa kiinteistön haltijana on muu kuin yksityishenkilö (esim. yritys, yh-
distys, kunta tai kuolinpesä), tai kiinteistön haltijalla on turvakielto. Lisäksi vakituisten ja vapaa-
ajan kiinteistöjen osalta poimintaan eivät tulleet mukaan kiinteistöt, joilla ei ole asuin- tai loma-
rakennusta tai asunto on tyhjillään.

2.3 Analysointimenetelmät

Kyselyn suunnitteli ja toteutti Elements Suomi Oy:n toimeksiannosta Ramboll Finland Oy, jossa
kyselyn toteuttamisesta vastasi Jessiina Rantanen ja tulosten raportoinnista vastasi Pinja Lämsä.
Vastaajien saamien henkilökohtaisten vastauskoodien luomisesta, osoitteiden noutamisesta väes-
tötietojärjestelmästä sekä kirjeiden postituksesta vastasi JP Postitus Oy. Vastauskoodeja käytet-
tiin, jotta voitiin varmistaa, että kyselyyn vastasivat vain kyselyn otannalla valitut taloudet. Kyselyn
analysoineella Rambollilla ei ollut missään vaiheessa pääsyä osoitetietoihin tai yksilöityyn tietoon
siitä, mihin talouteen mikäkin vastauskoodi liittyi. Kyselyn tulosten analyysi tehtiin anonymisti,
eikä niistä voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa. Vastaukset ovat koottu tähän asukaskyselyraporttiin
ja niiden tuloksia on hyödynnetty hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Kysely oli jaettu seuraaviin pääosioihin: taustakysymykset, kysymyksiä tuulivoimasta, hankealu-
een ja sen lähialueen nykytila, hankkeen vaikutukset, yhteisvaikutukset muiden tuuli- ja aurinko-
voimahankkeiden kanssa sekä hankkeesta tiedottaminen. Osa kysymyksistä oli avoimia kysy-
myksiä ja osassa kysymyksistä pyydettiin perustelemaan vastausta. Kaikki vastaajien kommentit
on kirjattu ylös ja analysoitu, mutta raporttiin on koostettu vastauksissa esiintyneitä teemoja.
Nostetut teemat kuvastavat aihepiiriin liittyviä muitakin vastauksia eivätkä sisällä sellaista tietoa,
josta voisi tunnistaa yksittäisen vastaajan.

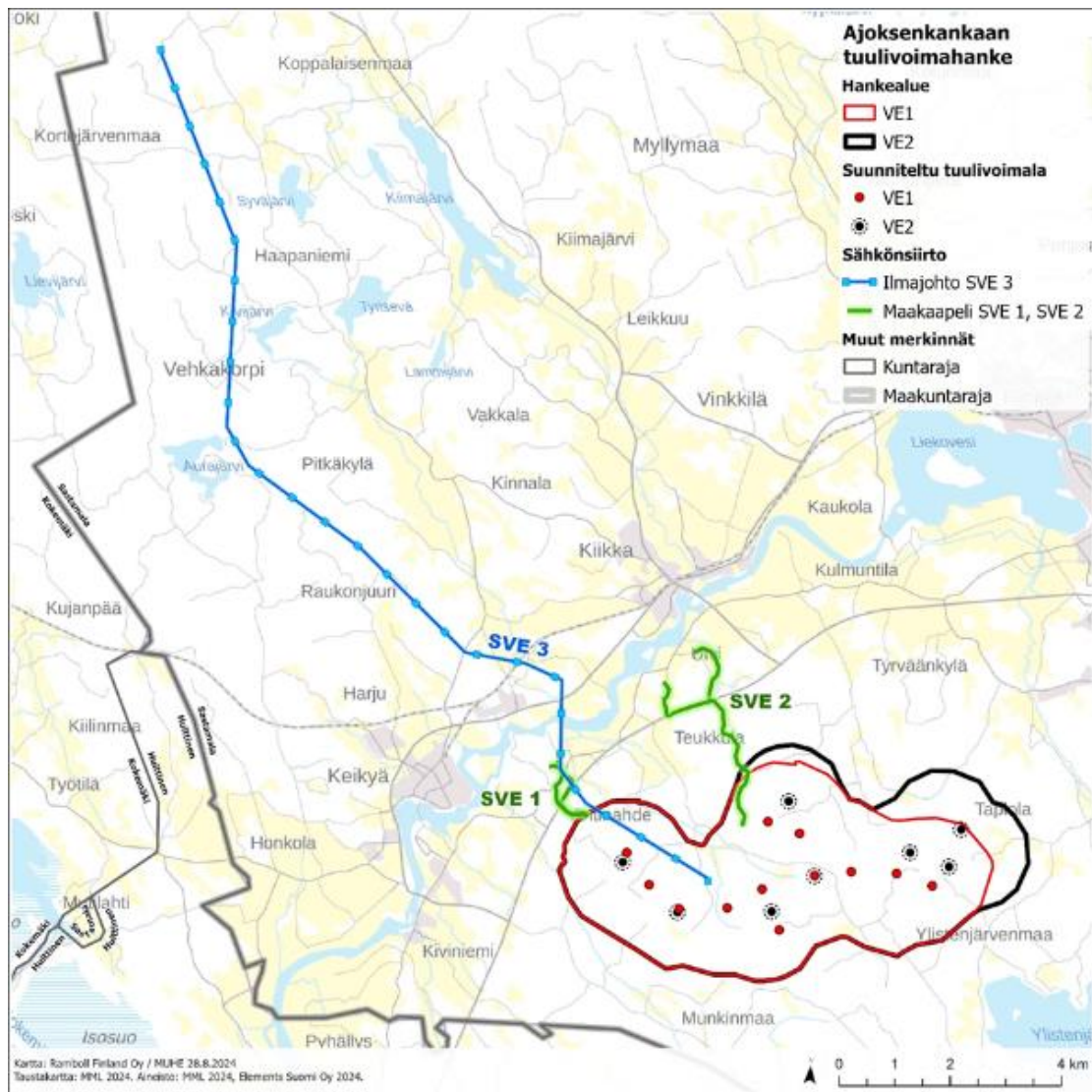
Otantakyselyt postitettiin 4.9.2024 ja molempien kyselyiden vastausaika oli 29.9.2024 asti. Postitse palautuneiden kyselyvastausten osalta analyysissä huomioitiin kaikki viimeistään 14.10.2024 JP Postitukselle palautuneet lomakkeet. Sähköiset kyselyt toteutettiin verkkoselaimella toimivalla Webropol-sivustolla, joka on ulkopuolisen palveluntarjoajan ylläpitämä kyselyohjelma.

Hankealueen lähiympäristön asukkaille suunnattuun otantakyselyyn tuli yhteensä 185 vastausta. Otantakyselyn vastausprosentti oli 19,3 %, ja alle 3 km etäisyydellä asuvien vastausprosentti oli 23,5 %. Kaikille avoimeen kyselyyn tuli yhteensä 69 vastausta. Kyselyiden vastauksia on raportoitu osittain yhdessä ja osittain erikseen. Joitakin yksittäisiin kysymyksiin tulleita vastauksia on jouduttu poistamaan analysoinnista, koska niihin oli vastattu ohjeiden vastaisesti (esimerkiksi kysymyksessä on pyydetty valitsemaan yksi vastausvaihtoehto, mutta vastaaja oli vastannut yli sallitun rajan). Osa kysymyksistä oli pakollisia ja osa vapaavalintaisia. Joihinkin kysymyksiin oli mahdollista jättää useita vastauksia, minkä takia vastaajien määrissä on kysymyskohtaisesti eroja.

Suurin osa kirjeistä lähti Sastamalan kunnan alueelle. Eniten vastauksia saatiin 0–3 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista vakituisilta ja vapaa-ajan asukkailta. Ylistenjärven alueen osalta on syytä huomioida, että osa alueesta sijoittuu alle 3 km etäisyydelle ja osa kauemmas.

Taulukko 1. Lähetettyjen kirjeiden määrä ja vastaajamäärät etäisyysvyöhykkeittäin.

Etäisyys	Lähetettyjen kirjeiden määrä etäisyysvyöhykkeittäin	Palautuneiden vastausten määrä	Vastaus %
0–3 km	234	55	24 %
3–4 km	119	22	19 %
4–5 km	220	32	15 %
5–6 km	268	42	16 %
Ylistenjärvi	88	20	23 %
Sähkösiirron vaihtoehdot	67	14	21 %
Kontrollit	4		
Yhteensä	1000	185	19 %

Kuva 1. Kartalla on esitetty Ajoksenkankaan hankealue ja sähkönsiirtoreittien vaihtoehdot.

Asukaskyselyiden tuloksia käsiteltiin tilastollisella laskentasovelluksella (Excel-pohjaisella Tixel-sovelluksella). Tilastollista merkitsevyyttä tarkasteltiin taustamuuttujien (ikäryhmä, kyselytyyppi, voimaloiden näkyminen asunnolta) suhteen. Kyselyvastauksissa eri taustaryhmien välillä on erikokoisia eroja (esim. keskiarvoissa). Tilastollinen merkitsevyys viittaa siihen, että ero on suurella todennäköisyydellä olemassa eikä vain sattumaa tai mittausvirhettä. Tilastollisen testin tulos voi vaihdella 0–99,9 % välillä, mutta alle 95 % tasolla tilastollista yhteyttä ei ole tai se on epävarmaa.

Tilastollisen testin varmuus ilmoitetaan merkitsevyystasoina:

- 95 % merkitsevyystaso on tilastollisesti melkein merkitsevä
- 99 % merkitsevyystaso on tilastollisesti merkitsevä
- 99,9 % merkitsevyystaso on tilastollisesti erittäin merkitsevä

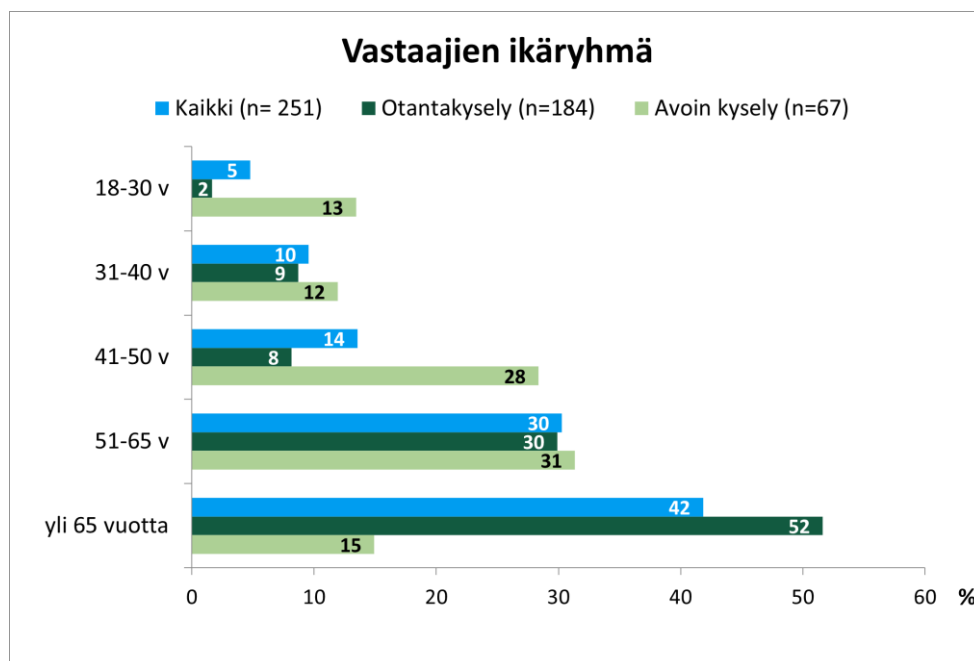
Tässä raportissa on ilmoitettu ne tilastollisesti merkitsevät erot, joilla on vähintään 99 %:n merkitsevyystaso (tilastollisesti merkitsevä). Tulosten tarkastelussa käsitellään vain niitä tilastollisesti merkitseviä tuloksia, joilla on käytännön merkitystä kyselyn ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin kannalta. Kaaviokuvien ja tekstin yhteydessä on ilmoitettu ne kysymykset, joissa on tilastollisesti merkitsevää eroa eri vastaajaryhmien välillä.

3. TULOKSET

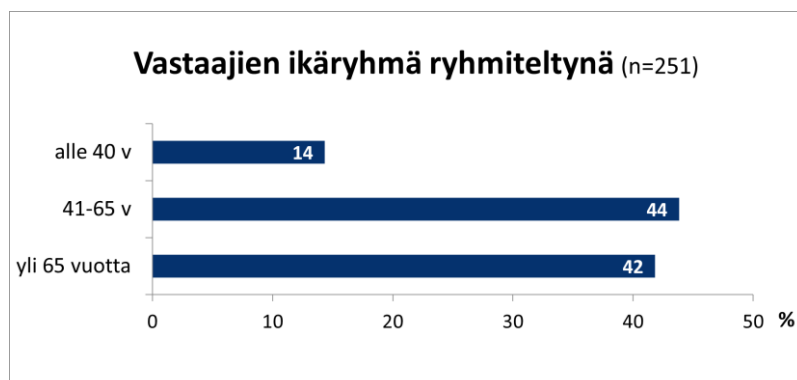
Vastaajajoukon kokoa on tekstissä ja tuloskuvin kuvattu n-kirjaimella, joka kuvaa vastaajien lukumäärää. Otantakyselyyn tuli yhteensä 185 vastausta ja kaikille avoimeen kyselyyn yhteensä 69 vastausta, joten yhteensä kyselyihin tuli 254 vastausta. Vastauksia on raportoinnissa tarkasteltu osittain siten, että analyyseissä on huomioitu molempien kyselyiden vastaajat yhdessä ja osittain tuloksia on tarkasteltu erikseen.

3.1 Vastaajien taustatiedot

Vastaajien ikäjakauma erosi toisistaan hankealueen lähialueen asukkaille suunnatussa otantakyselyssä ja kaikille avoimessa kyselyssä (Kuva 2). Molemmissa kyselyissä 51–65-vuotiaiden vastaajien jakaumat olivat hyvin lähellä toisiaan (noin 30 %), mutta vanhimpien ja nuorimpien ikäluokkien vastaajamäärissä oli selvää eroa. Otantakyselyssä 52 % vastaajista oli yli 65-vuotiaita ja alle 50-vuotiaiden osuus oli vain 19 % vastaajista. Tätä selittää osin se, että vakituisen tai vapaa-ajan asunnon omistus keskittyy useimmin vanhemmille ikäluokille, eikä asunnon omistajuus ole niin yleistä alle 40-vuotiailla. Kaikille avoimessa kyselyssä yli 65-vuotiaita oli vain 15 % vastaajista, kun taas alle 50-vuotiaita vastaajia oli 53 %. Kaikille avoimella kyselyllä onnistuttiin siten tavoittamaan myös nuorempia vastaajia ja otantakyselyllä vanhempia vastaajia. Vastaajat ryhmiteltiin kolmeen ikäryhmään: alle 40-vuotiaisiin, 41–65-vuotiaisiin ja yli 65-vuotiaisiin (Kuva 3). Tätä uutta muuttujaa käytettiin taustamuuttujana tarkasteltaessa tilastollisesti eri ikäisten vastaajien näkemyksiä hankkeesta.

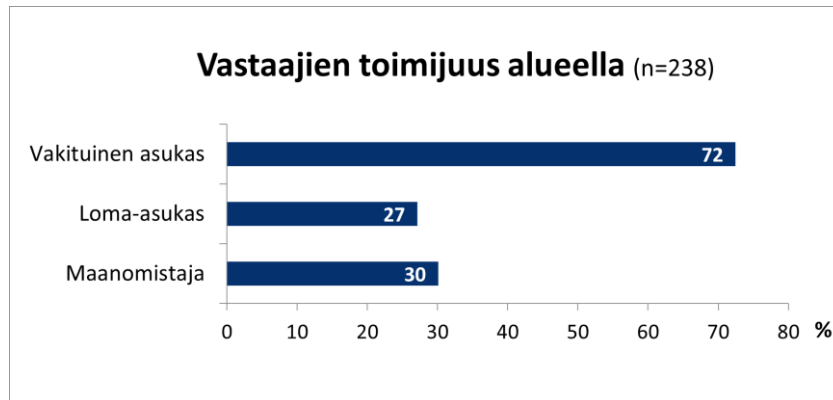

Kuva 2. Vastaajien ikäryhmä (n=251).

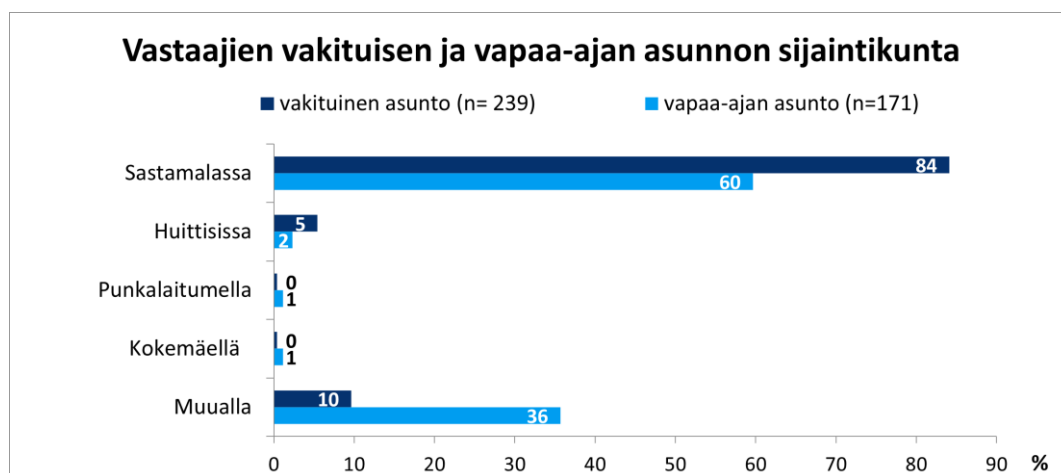
Kuva 3. Vastaajien ikäjakauma ryhmiteltynä kolmeen luokkaan (n=251).

Vastaajista suurin osa ilmoitti olevansa vakituisia asukkaita alueella (Kuva 4). Vastaajien oli mahdollista valita useampi kuin yksi vaihtoehto. Otantakyselyllä tavoitettiin hiukan enemmän Sastamalan vapaa-ajan asukkaita verrattuna kaikille avoimeen kyselyyn. Vakituisen asunnon omaavien sijaintikunnissa ei ollut eroa kyselytyypin perusteella. Tiedote kaikille avoimesta kyselystä välitettiin paikallislehteen Alueviestiin, Sastamalan, Kiikan ja Äetsän kirjastoihin, sekä hankkeen seurantar ryhmälle. Lisäksi Sastamalan kunta tiedotti kyselystä sivuillaan. Ei ole tarkasti tiedossa, kuinka laajasti tieto kyselystä tavoitti asukkaat.

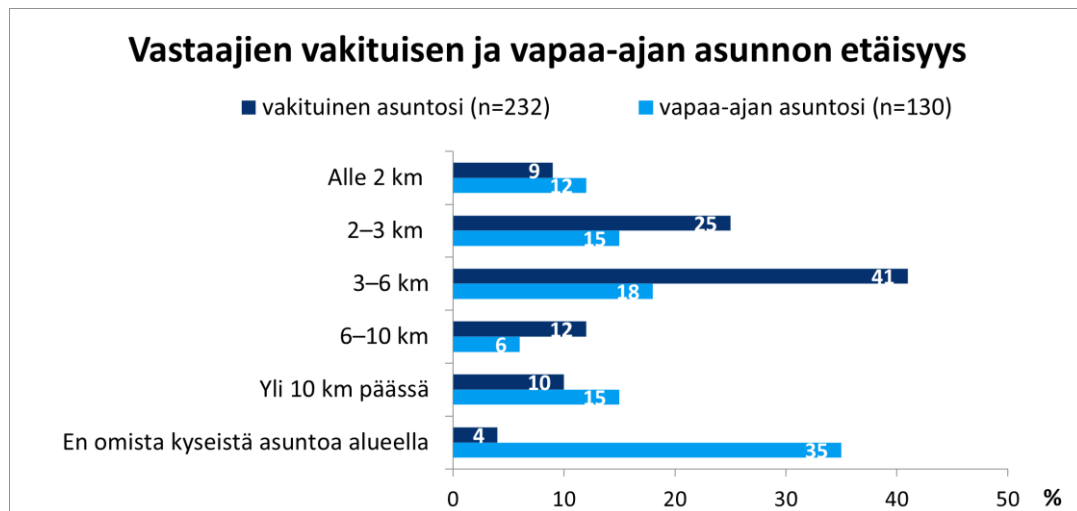

Kuva 4. Vastaajien toimijuus alueella (n=238).

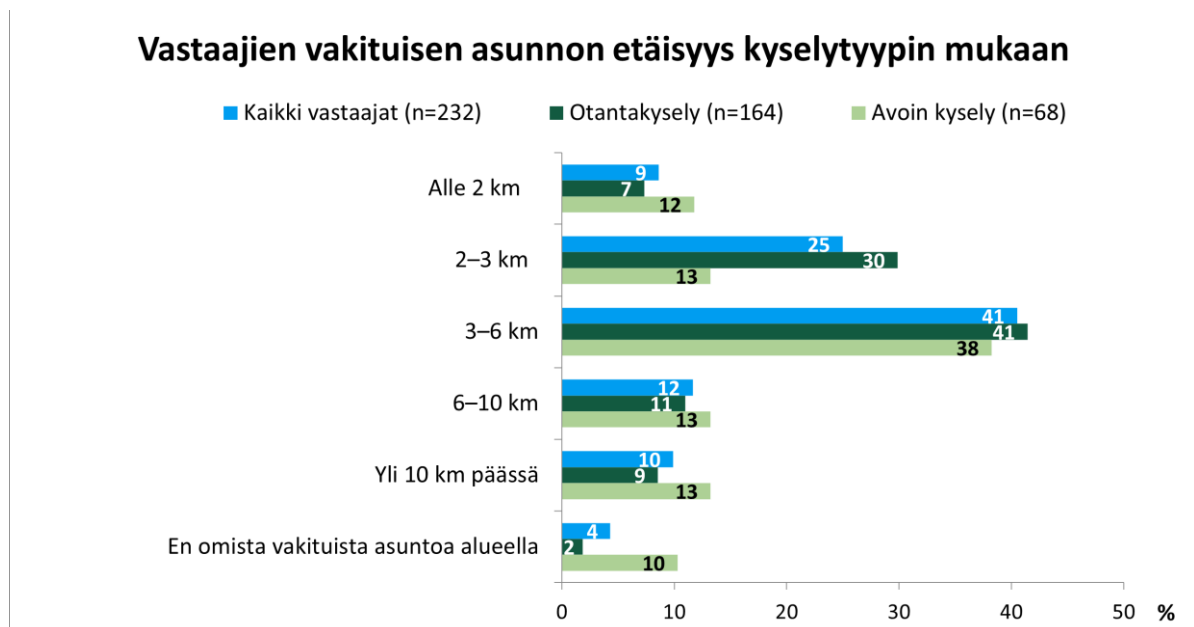
Kysyttäessä missä kunnassa sijaitsee vastaajan vakituinen ja vapaa-ajan asunto oli molemmista suurin osa Sastamalan kunnan alueella (Kuva 5). Vastaajia, joilla vapaa-ajan asunto sijaitsi muualla, oli 36 % ja heitä, joilla vakituinen asunto sijaitsi muualla, oli 10 %. Muut mainitut kunnat Huittinen, Punkalaidun ja Kokemäki saivat hyvin pienen määrän vastauksia mikä on ymmärrettävää, koska etenkin otantakysely suunnattiin pääosin Sastamalan kunnan vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille hankealueen lähellä. Vastaajilta kysyttiin myös millä etäisyydellä heidän vakituinen ja/tai vapaa-ajan asuntonsa sijaitsee suunniteluista voimaloista vaihtoehdossa VE2 (Kuva 6). Eniten vakituksia asuntoja oli etäisyydellä 3–6 km ja suurin osa ei omistanut vapaa-ajan asuntoa alueella. Vakituisen asunnon omistajat jaoteltiin myös kyselytyypin mukaan, koska otantakyselyn ja avoimen kyselyn välillä oli tilastollisesti merkitsevää eroa (Kuva 7). Avoimeen kyselyyn vastasivat tasaisemmin eri etäisyyksillä asuvat, kuin otantakyselyyn. Tämä oli oletettavaa, sillä otantakysely suunnattiin pääosin 0–6 km etäisyydelle painottaen otantaa erityisesti 0–3 km etäisyydelle, sekä kauempana sijaitsevien sähkönsiirtoreittien vaihtoehtojen varrelle. Voidaan olettaa, että 3–6 km etäisyydeltä avoimeen kyselyyn vastasivat erityisesti ne, jotka eivät saaneet otantakyselyä kotiin. Kuitenkin molemmissa kyselyissä tuli eniten vastauksia 3–6 km etäisyydeltä.

Kuva 5. Vastaajan vakituisen ja vapaa-ajan asunnon sijaintikunta (n=171–239).

Kuva 6. Vastaajan vakituisen ja vapaa-ajan asunnon etäisyys hankealueesta (n=130–232).

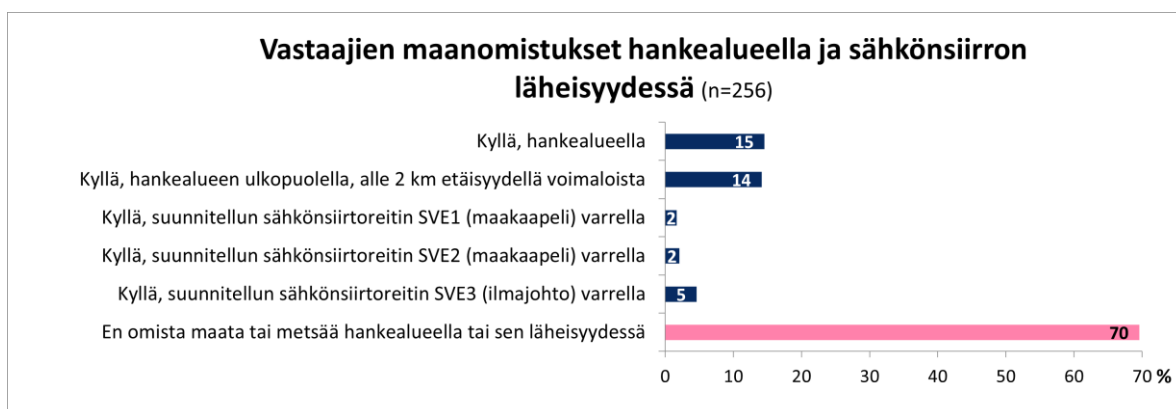
Kuva 7. Vastaajien vakituisen asunnon etäisyys suunnitelluista voimaloista jaoteltuna kyselytyypin mukaan (n=232).

Vastaajien vakituisen ja vapaa-ajan asunnon sijainti etäisyyksistä muodostettiin uusi yhdistetty muuttuja, jossa huomioitiin lähimpänä suunniteltuja voimaloita sijaitseva asunto, oli se sitten vakituinen tai vapaa-ajan asunto. Vastaajat jaettiin etäisyysvyöhykkeiden mukaan kahteen luokkaan. Lähiasukkaita ovat ne vastaajat, joilla on asuin- tai lomarakennus alle 3 km etäisyydellä voimaloista ja loput vastaajista kuuluvat kauempana asuvien luokkaan (Kuva 8). Yhdistetyssä muuttujassa on käytetty vastaajan itse ilmoittamaa etäisyysvyöhykettä. Lähiasukkaita oli yhteensä 43 % vastaajista. Tätä uutta muuttujaa käytettiin taustamuuttujana tarkasteltaessa tilastollisesti lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksiä hankkeesta.

Kuva 8. Vastaajat ryhmiteltynä lähiasukkaisiin ja kauempana asuviin lähimpänä suunniteltuja voimaloita sijaitsevan asuin- tai lomarakennuksen etäisyyden mukaan (n=246).

Vastaajilta kysyttiin omistavatko he maata hankealueella tai sen läheisyydessä alle 2 km etäisyydellä hankealueesta (Kuva 9). Suurin osa (70 %) ei omistanut maata alueella. Noin 15 % omisti maata hankealueella ja 14 % hankealueen läheisyydessä. Suunniteltujen sähkönsiirtovaihtoehtojen (SVE1-SVE3) läheisyydessä maanomistusta on vain muutamalla prosentilla vastaajista.

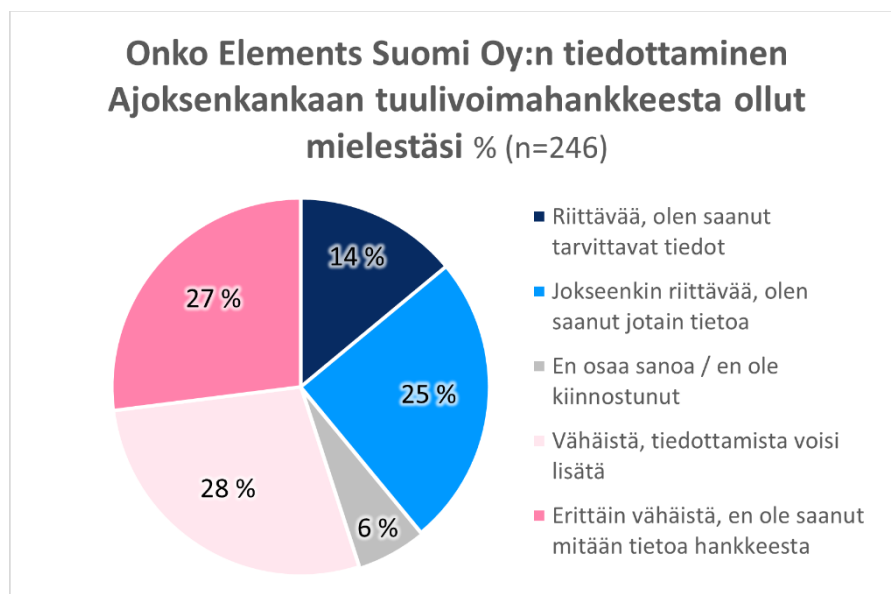

Kuva 9. Vastaajien maanomistukset hankealueen ja sähkönsiirron läheisyydessä (n=256).

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin mistä lähteistä he ovat saaneet tietoa Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeesta (Kuva 10). Hieman yli kolmasosa vastaajista oli saanut tietoa Ajoksenkankaan hankkeesta ensimmäistä kertaa tämän kyselyn yhteydessä tai sosiaalisen median-, mielipide- tai lehtikirjoituksista. Muita tietolähteitä useille vastaajille olivat naapurit, tuttavat ja sukulaiset, sekä yleisötilaisuudet. Muiksi lähteiksi myös mainittiin hankekehittäjän edustaja, kirje, paikallislehti, maanomistajille suunnattu tilaisuus, muun hankkeen yhteydessä ja Ylistenjärvi-juhla. Kysymyksen asettelu on saattanut vaikuttaa vastauksiin, sillä kysymyksessä ei kysytty mistä vastaaja on ensimmäistä kertaa kuullut hankkeesta. Ensimmäisessä vastausvaihtoehdossa tämä on kuitenkin mainittu. Vastaajilta tiedusteltiin Ajoksenkankaan hankkeen tiedottamisen riittävydestä (Kuva 11). Hieman yli puolet (55 %) koki, että tiedottaminen on ollut erittäin vähäistä tai vähäistä ja sitä voisi lisätä. Kun taas 39 % koki, että tiedottaminen on ollut riittävää tai jokseenkin riittävää. Kysyttäessä miten vastaajat jatkossa haluaisivat saada tietoa hankkeesta, saivat eniten kannatusta kirjeellä ja paikallislehtien välityksellä (Kuva 12). Muiksi lähteiksi ehdotettiin henkilökohtaista yhteydenottoa puhelimitse/kasvotusten, maakuntalehteä ja palaveria. Vastaajia, jotka kuuluivat hankkeesta ensimmäistä kertaa kyselyn yhteydessä, oli selkeästi enemmän otantakyselyn vastaajissa. Tätä voi selittää se, että useat otantakyselyn vastaajista ovat vapaa-ajan asukkaita, joista osalla vakituinen asunto voi sijaita hyvin kaukana hankkeen vaikutusalueelta. Kaikki vapaa-ajan asukkaat eivät välttämättä seuraa aktiivisesti ympäri vuoden medioita tai muita tietolähteitä, joissa tiedotetaan sen alueen asioista, jossa heidän vapaa-ajan asuntonsa sijaitsee. Toisaalta otantakyselyn vastaajista 75 % oli kyselyn mukaan vakituksia asukkaita ja heistä 85 % kertoi vakituksien asunnon sijaitsevan Sastamalassa, joten kyse voi yksinkertaisesti olla myös vähäisestä aktiivisuudesta kunnan asioiden seuraamisessa. Ihmisillä voi olla myös erilaisia käsityksiä tiedotuksesta, osa saattaa odottaa erillistä postilla tulevaa tiedotetta. Vastaajista lähes kaikki (93 %) olivat nähneet toiminnassa olevan tuulivoimalan joko läheltä tai kauempaa (Kuva 13).

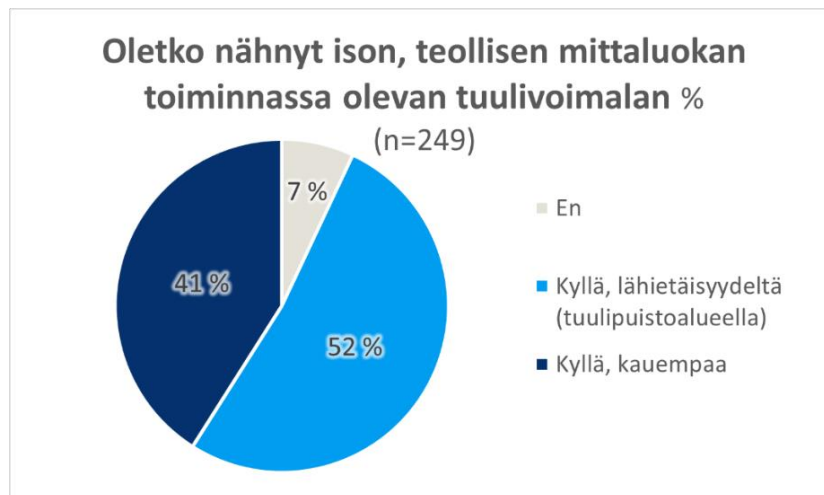
Kuva 10. Vastaajien tietolähteet Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeesta (n=247).

Kuva 11. Vastaajien näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen tiedotuksesta (n=246).

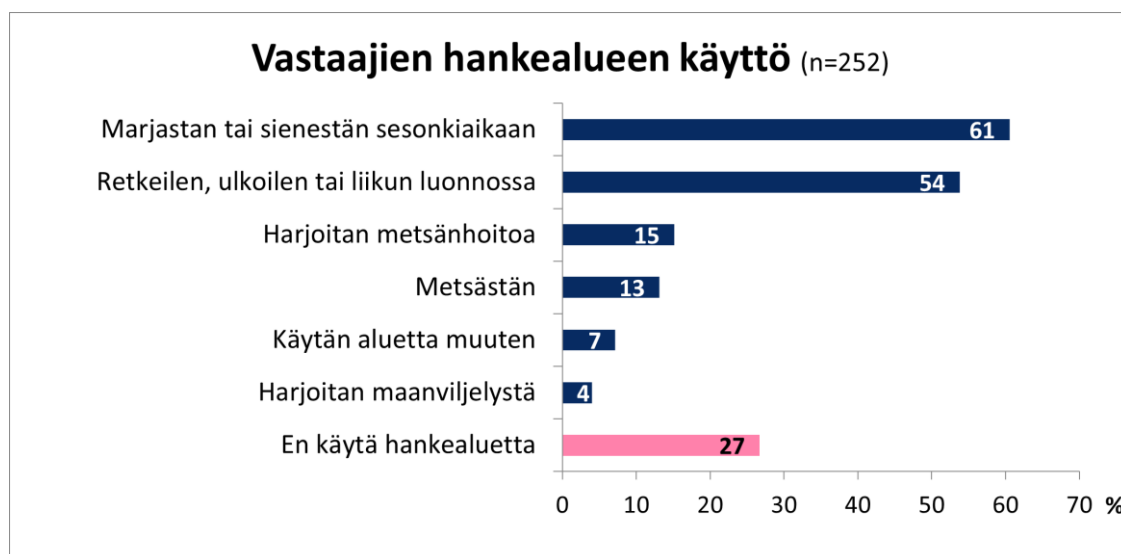
Kuva 12. Vastaajien toivomat lisätiedon lähteet (n=230).

Kuva 13. Vastaajien kokemus suurista teollisen mittaluokan tuulivoimaloista (n=249).

3.2 Hankealueen käyttö ja tuntemus

Yli puolet vastaajista kertoi käyttävänsä hankealuetta marjastukseen tai sienestyskseen (60 %) sekä retkeilyyn ja ulkoiluun (54 %) (Kuva 14). Metsästystä ja metsänhoitoa hankealueella kertoi harjoittavansa alle viidesosa vastaajista. Muina käyttötapoina mainittiin mm. hevosten ja koirien kanssa liikkuminen, yritystoiminta, luonnon ihailu, uiminen ja kodalla käynti. Noin neljäsosa vastaajista kertoi, ettei käytä hankealuetta ollenkaan.

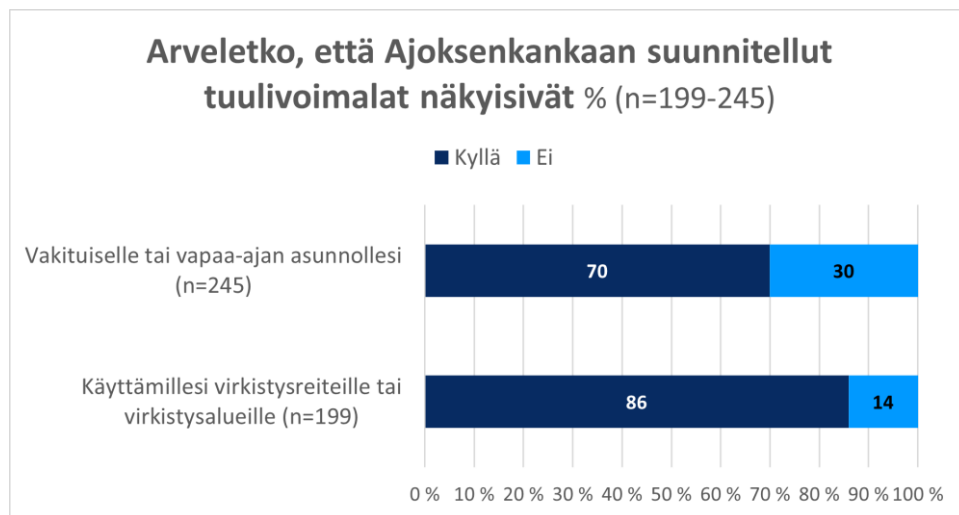
Kuva 14. Vastaajien hankealueen käyttö (n=252).

Kyselyn yhteydessä esitettyyn nykytilakarttaan oli merkitty hankealue, alustavat voimalapaikat ja nykyiset tiet. Vastaajia pyydettiin kertomaan sanallisesti, mikäli kartalta puuttui heille tärkeitä virkistyskohteita tai reittejä tai heillä oli muita huomioita alueen nykytilasta. Avoimia vastauksia kysymykseen tuli yhteensä 63 kpl. Eniten kommentteja tuli alueen monipuolisesta elioistöstä. Alueella kerrottiin elävän muun muassa suurpetoja, muuttolintuja, petolintuja, metsäkanalintuja ja direktiivilajeja. Alueen kerrottiin olevan viimeisiä erämaisempia alueita lähistöllä ja Ylistenjärvi nostettiin useammassa vastauksessa tärkeänä kohteena. Toiseksi eniten avoimissa kysymyksissä nousi alueen monipuolinen virkistyskäyttö, sitä käytettiin ulkoiluun, retkeilyyn, pyöräilyyn, suunnistukseen, laavulla käyntiin sekä hevosten ja koirien kanssa ulkoiluun. Aluetta käytti marjastukseen ja sienestyskseen usea henkilö. Metsästystä ja metsästyskoirien koulutusta tehtiin koko hankealueella, sen ollessa useamman eri metsästysseuran metsästysaluetta. Tarkempina tärkeinä tai virkistyskohteina nimellä nostettiin: Munkinmaa, Kailassuo, Linnankallio, Linnansuo, Linnankivi, Huhtaniityntie, Taipalevuoren retkeilyalue, Seinäkallio, Välisuo, Laaninneva, Teerineva, Palokallio, Anttilanvuori, Tuomarinsuo, Nukari, Keikyän pururata, Lamminjärven

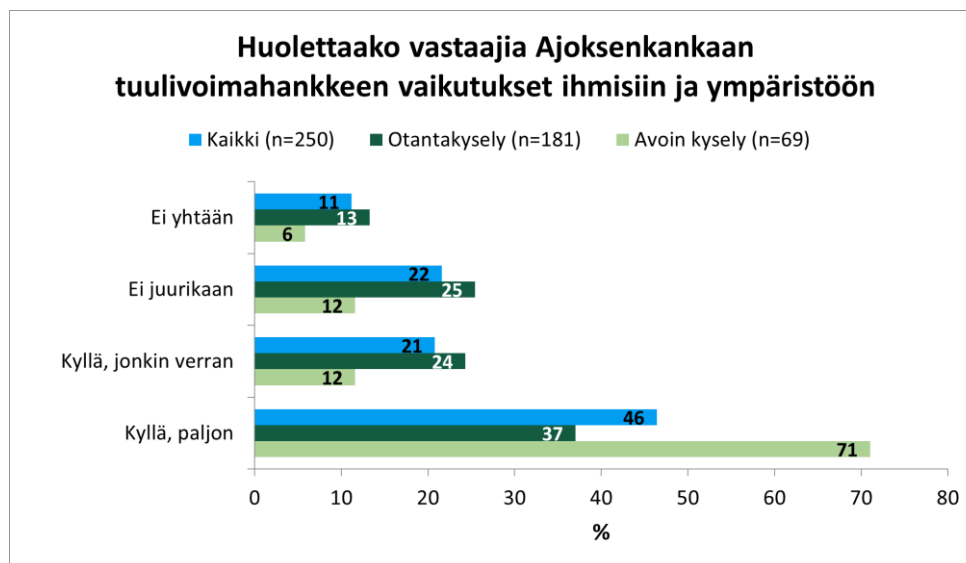
hautausmaa (muinaislinna), Lammijärvi, Sato, Järvenpäänvuori, Toivolan kalliot, Mäkelävuori, Roismala, Metsäautotie Teukkulasta Kämäkkään, Kilpijoki, Koivula, Pääskysaari, Keskistenjärvi, Heiskalankallio, Pirtinkorvenkallio, Koppelosuo ja sen pohjoispuolen kalliot ja Pieskanmaantien varressa Jokiniityn pellon ja Krapinkallion välissä olevassa laskuojassa oleva koski. Muutamia mainintoja oli yritystoiminnasta, lomamökin vuokrauksesta, maisemavaikutuksista ja historiallisista kohteista.

3.3 Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutukset

Vastaajilta kysyttiin, arvelevatko he suunniteltujen Ajoksenkankaan tuulivoimaloiden näkyvän vaikutuselta tai vapaa-ajan asunnoltaan sekä käyttämiltään virkistysalueelta tai -reitiltä (Kuva 15). Kaikista vastaajista 70 % arveli voimaloiden näkyvän vaikutuselta tai vapaa-ajan asunnoltaan. Noin 86 % vastaajista arveli tuulivoimaloiden näkyvän käyttämilleen virkistysalueille tai -reiteille. Vastaajilta kysyttiin, kuinka huolissaan he ovat Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön (Kuva 16). Lähes puolet kaikista vastaajista oli paljon huolissaan vaikutuksista. Huolissaan vaikutuksista oli erityisesti iso osa kaikille avoimen kyselyn vastaajista: 70 % oli paljon huolissaan vaikutuksista, kun otantakyselyn vastaajista näin koki vain 37 % vastaajista.

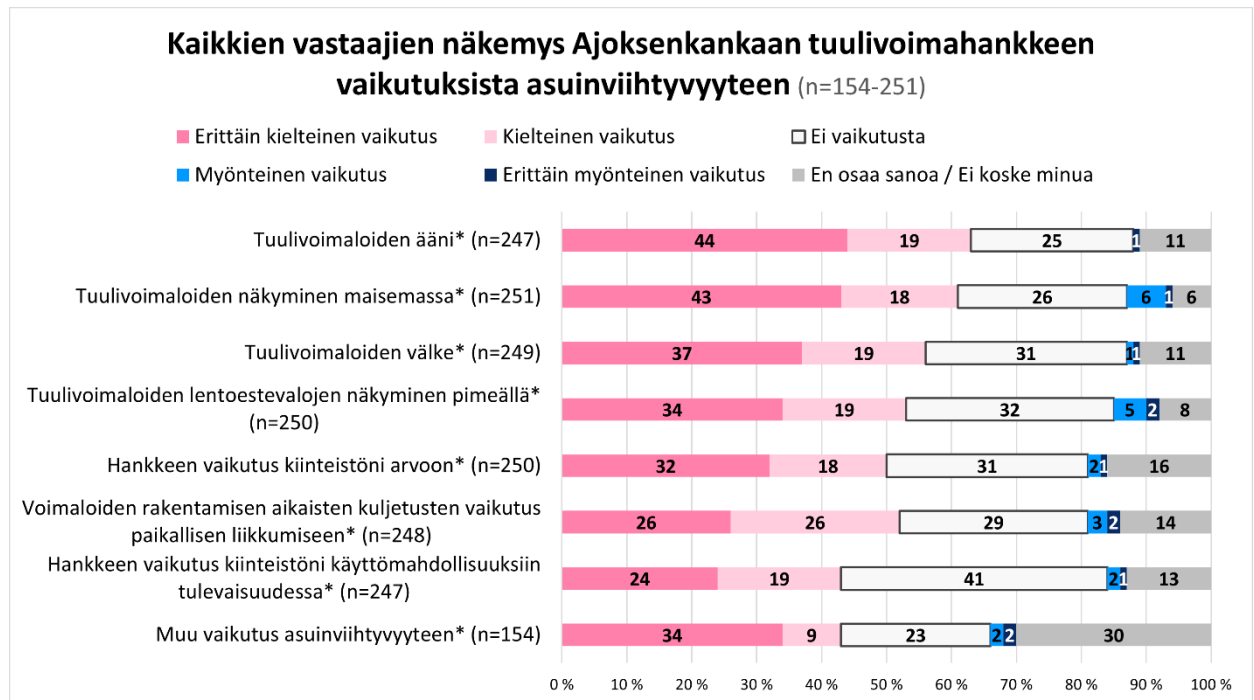

Kuva 15. Vastaajien näkemys siitä, näkyisivätkö suunnitellut tuulivoimalat heidän vakitukselta tai vapaa-ajan asunnoltaan sekä käyttämiltään virkistysalueilta (n=199–245).

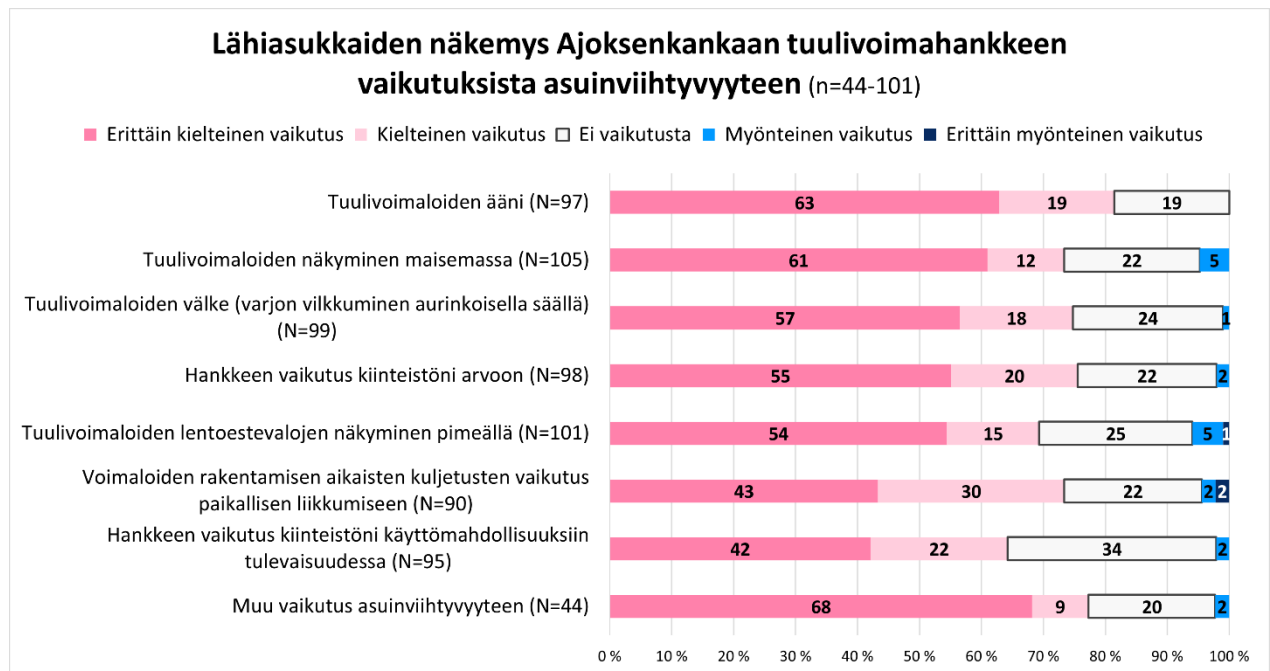

Kuva 16. Vastausjakauma kysymykseen, ovatko vastaajat huolissaan hankkeen vaikutuksista ihmisiin tai ympäristöön (n=250).

Lisäksi selvitettiin vastaajien näkemystä Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen (Kuva 17). Kielteisimmin hankkeen arveltiin vaikuttavan tuulivoimaloiden kuulumisen, näkymisen ja välkkeen kautta. Kuitenkin osa vastaajista arveli, ettei hankkeella ole vaikutusta asumisviihtyvyyteen. Muina vaikutuksina asumisviihtyvyyteen avoimissa vastauksissa mainittiin luonnon monimuotoisuuden väheneminen, positiivinen vaikutus kylälle, kun rakennetaan ja saadaan uutta toimintaa, maisemahaitta, mahdolliset terveysvaikutukset, metsäisen alueen pieneneminen, vaikutus luonnon eläimiin, luonnon rauhan häviäminen ja vaikutus vesistöihin. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien kesken sekä eri ikäryhmien välillä. Lähiasukkaiden ja alle 40-vuotiaiden näkemys vaikutuksista oli kielteisempi kuin kauempana asuvilla ja vanhempiin ikäryhmiin kuuluvilla. Lähiasukkaiden näkemys mahdollisista vaikutuksista oli selkeästi kielteisempi (Kuva 18).

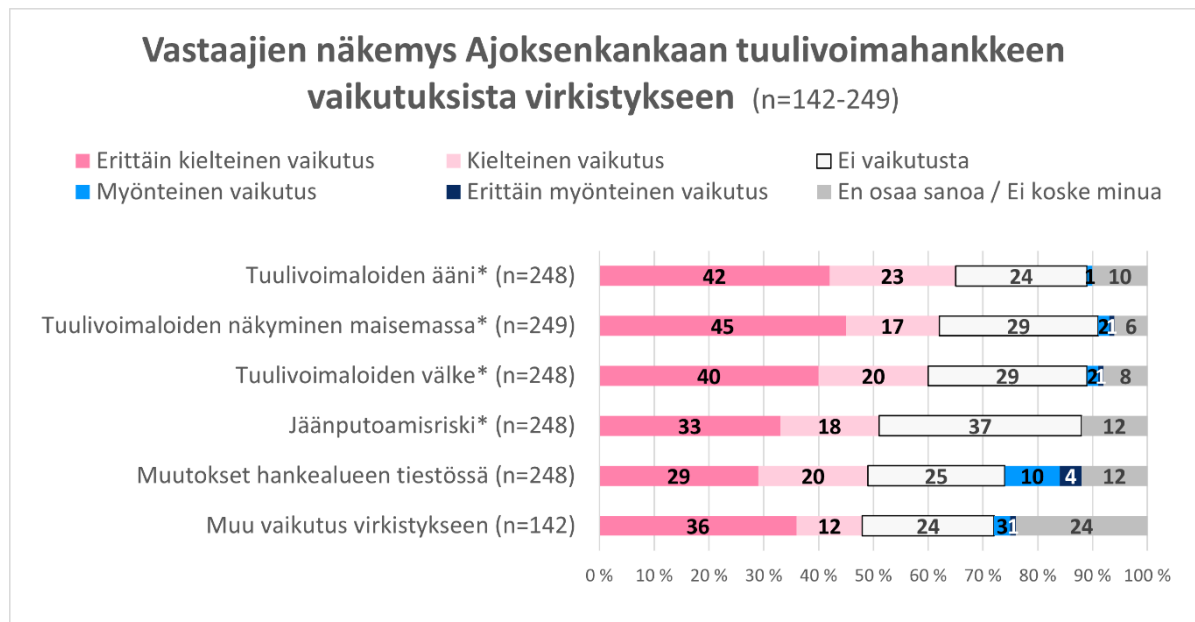
Kuva 17. Kaikkien vastaajien näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen (n=154–251). Kaikissa kohdissa (*) on tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

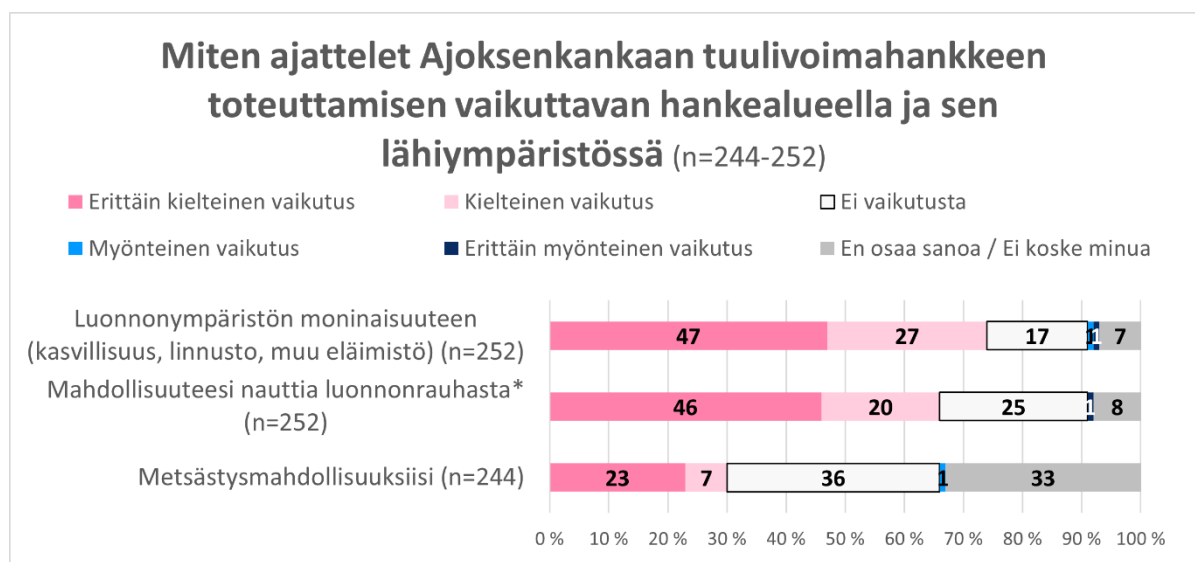
Kuva 18. Lähiasukkaiden näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen (n=44-101).

Vastaajilta kysyttiin myös heidän näkemystään hankkeen vaikutuksista virkistysmahdollisuuksiin hankealueella ja sen lähiympäristössä (Kuva 19). Selvästi yli puolet vastaajista arveli, että tuulivoimaloiden näkyminen maisemassa, niistä aiheutuva ääni sekä välke vaikuttaisivat virkistysmahdollisuuksiin kielteisesti tai erittäin kielteisesti. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien kesken sekä eri ikäryhmien välillä. Lähiasukkaiden ja alle 40-vuotiaiden näkemys vaikutuksista oli kielteisempi kuin kauempana asuvilla ja vanhempiin ikäryhmiin kuuluvilla. Muina kielteisinä vaikutuksina virkistyskäyttöön mainittiin avoimissa vastauksissa mm. lisääntyvä liikenne alueella, muutokset lintujen pesinnässä, luonnon monimuotoisuuden väheneminen, rakentamisen aikainen vaikutus veden laatuun, ulkoilumahdollisuuksien väheneminen, droonien lennätyskielto, eläimien karkottuminen ja maisemamuutos. Myönteisinä vaikutuksina mainittiin pyöräreittien ja tiestön paraneminen, ja että tuulipuistoalueen rakennus ja toiminta kiinnostaa asukkaita.

Seuraavaksi vastaajat saivat kertoa miten kokevat Ajoksenkankaan hankkeen toteutuessa vaikuttavan hankealueella ja lähiympäristössä (Kuva 20). Vastaajat arvelivat hankkeen aiheuttavan kielteisiä vaikutuksia luonnon moninaisuuteen sekä mahdollisuuteen nauttia luonnon rauhasta. Metsästysmahdollisuuksiin ei suurin osa arvellut hankkeella olevan vaikutuksia. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa kysymyksessä mahdollisuudesta nauttia luonnonrauhasta. Lähiasukkaiden näkemys vaikutuksista oli kauempana asuvia kielteisempi.

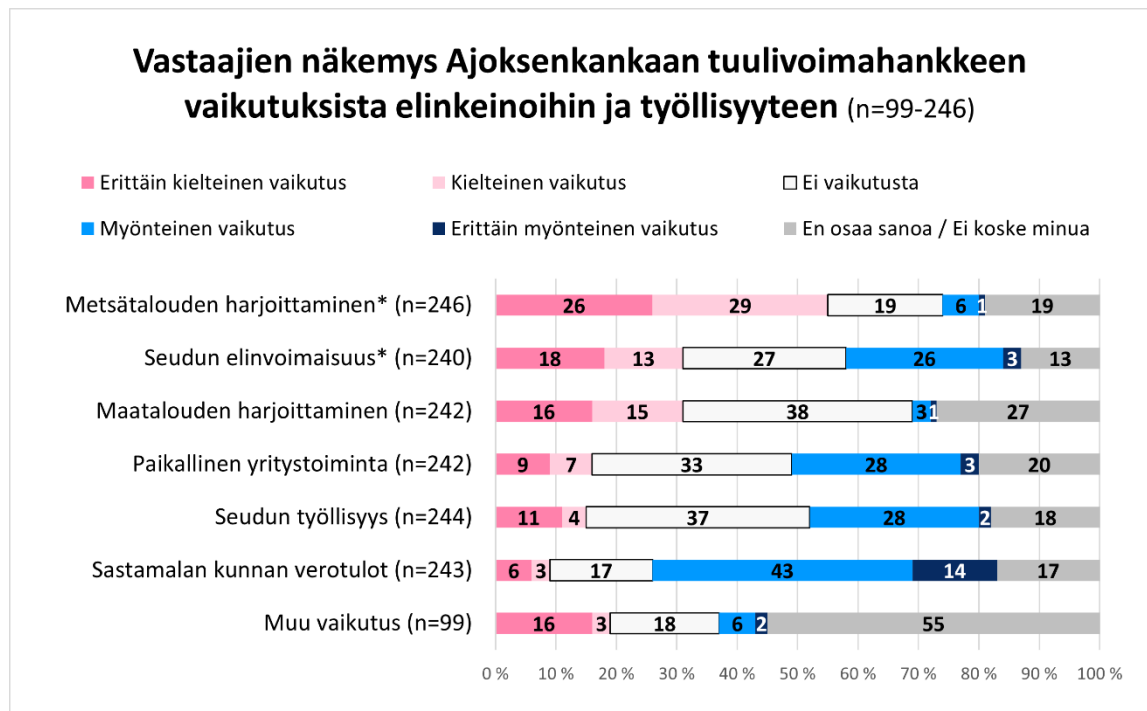

Kuva 19. Vastaajien näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista virkistysmahdollisuuksiin (n=142–249). Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

Kuva 20. Vastaajien näkemys hankkeen vaikutuksista luonnonrauhasta nauttimiseen, luonnonympäristön moninaisuuteen ja metsästykseen hankealueella ja sen lähiympäristössä (N=244–252). Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

Vastaajilta kysyttiin näkemyksiä siitä, miten Ajoksenkankaan hanke vaikuttaisi seudullisesti elinkeinoin ja työllisyyteen (Kuva 21). Myönteisimmin sen arveltiin vaikuttavan Sastamalan kunnan verotuloihin, seudun työllisyyteen, elinvoimaan ja paikalliseen yritystoimintaan. Kielteisimmät vaikutukset arveltiin kohdistuvan metsätalouden harjoittamiseen. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien kesken sekä eri ikäryhmien välillä. Lähi-asukkaiden ja alle 40-vuotiaiden näkemys vaikutuksista oli kielteisempi kuin kauempana asuvilla ja vanhempiin ikäryhmiin kuuluvilla. Muina vaikutuksina seudullisesti elinkeinoin ja työllisyyteen mainittiin avoimissa vastauksissa tuulivoimaloiden huoltojen ja kunnossapitojen pitkäaikainen työllistävä vaikutus, paikallisten yritysten hyödynnys, elinvoima, verotulot, parannus kunnan taloudelliseen tilanteeseen ja purkukustannukset.

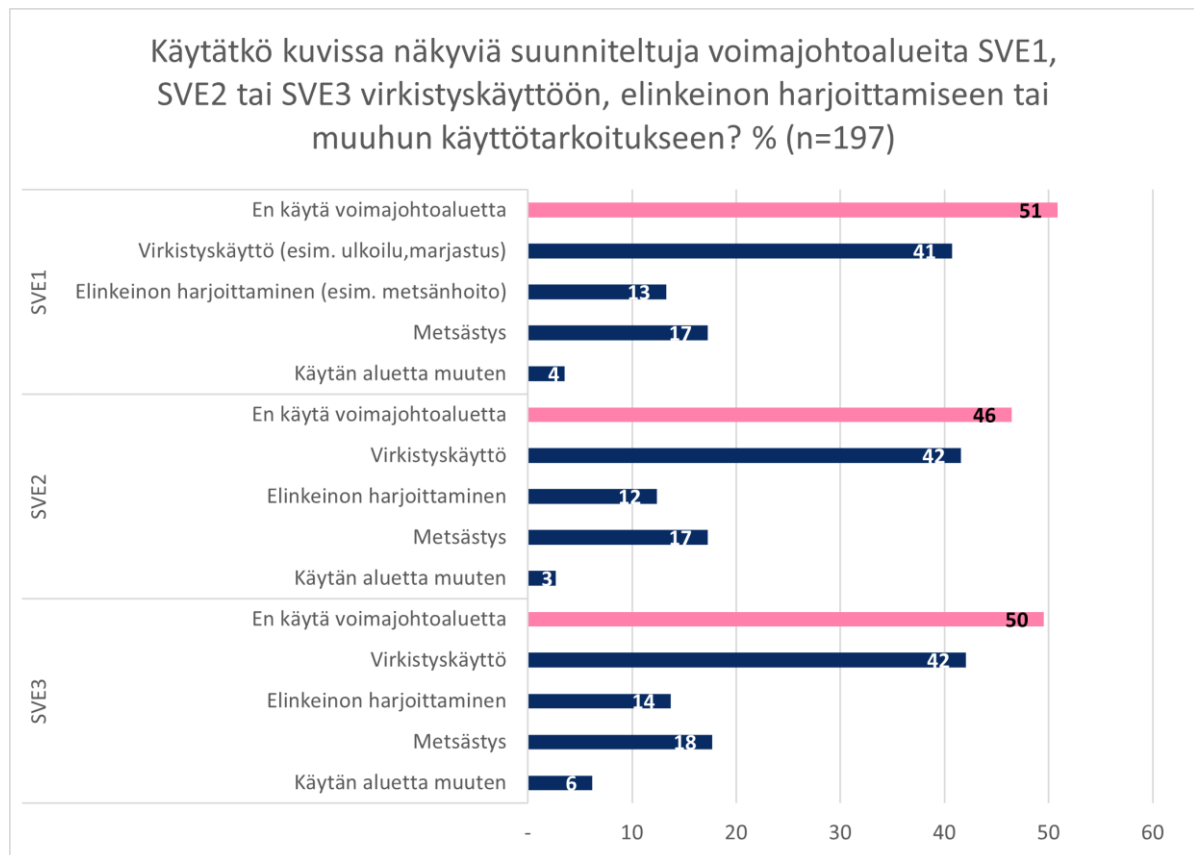

Kuva 21. Vastaajien näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista seudullisesti elinkeinoihin ja työllisyyteen (n=99–246). Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

3.4 Voimajohtoalueiden nykytila ja sähkönsiirron vaikutukset

Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä arvioidaan kolmea sähkönsiirtovaihtoehtoa, jotka esiteltiin kyselyn yhteydessä kartoilla. Hankealueella tuotettu sähkö on tarkoitus siirtää valtakunnanverkkoon joko liittymällä maakaapelilla noin 4 km etäisyydellä hankealueen luoteispuolella sijaitsevan Caruna Oy:n Sastamala-Äetsän 110 kV voimajohtoon (SVE1 ja SVE2), tai vaihtoehtoisesti liittymällä ilmajohtolla 19,8 km etäisyydellä hankealueen pohjoispuolella sijaitsevan Fingrid Oyj:n Harjavalta-Melon 110 kV voimajohtoon (SVE3).

Vastaajilta kysyttiin voimajohtoalueiden käytöstä (Kuva 22). Vastausten mukaan voimajohtoalueita käytetään eniten virkistykseen, mutta osa vastaajista käyttää niitä myös metsästykseen ja elinkeinon harjoittamiseen. Eri voimajohtoalueiden käytössä ei ollut selviä eroja. Noin puolet vastaajista kertoi, etteivät he käytä voimajohtoalueita ollenkaan. Avoimissa vastauksissa muina käyttötapoina mainittiin maanviljely, mökkeily, vesistön käyttö, työssä käyminen ja yritystoiminta.

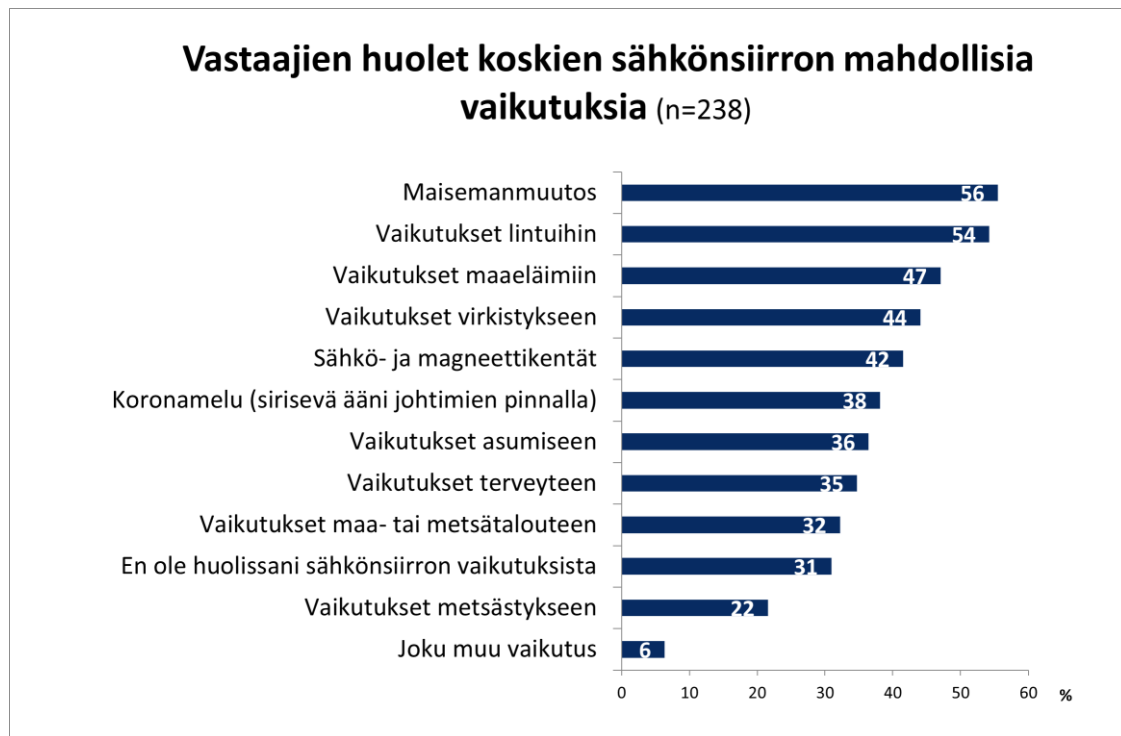
Kuva 22. Voimajohtoalueiden käyttö (n=197).

Vastaajilta kysyttiin näkemystä siitä, vaikuttaisivatko sähkönsiirronvaihtoehdot heidän elinympäristöönsä (Kuva 23). Yli puolet vastaajista ei arvellut minkään sähkönsiirtovaihtoehdon vaikuttavan elinympäristöönsä. Kolmasosa vastaajista arveli vaikutuksia aiheutuvan vaihtoehdosta SVE3, jossa rakennettaisiin ilmajohto ja noin neljäsosa vastaajista arveli maakaapeilla toteuttavien vaihtoehtojen SVE1 ja SVE2 aiheuttavan vaikutuksia.

Kuva 23. Vastaajien arvio vaikuttaako sähkönsiirtovaihtoehdot heidän elinympäristöönsä (n=227).

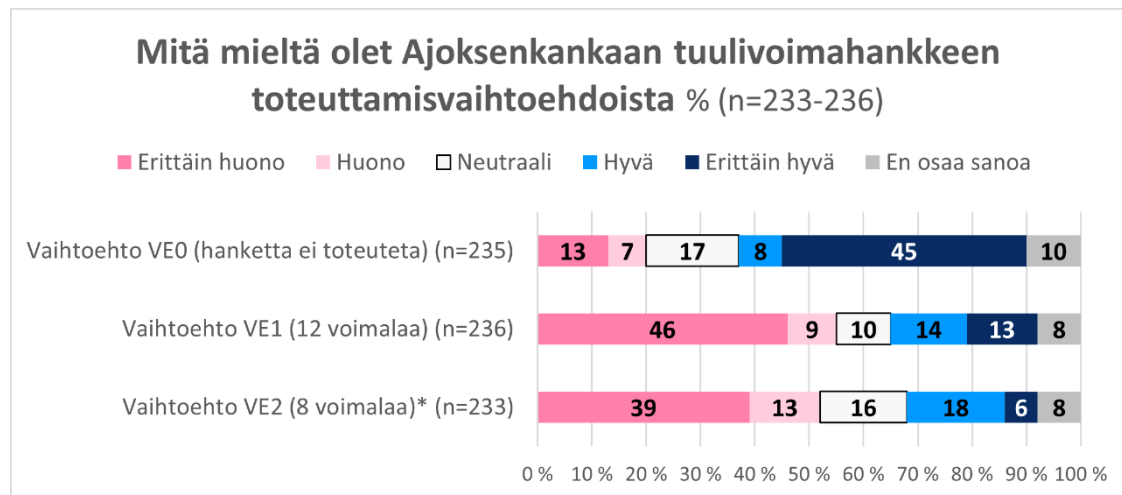
Vastaajat olivat eniten huolissaan sähkönsiirron aiheuttamasta maiseman muutoksesta, vaikutuksista lintuihin, maaeläimiin ja virkistykseen sekä sähkö- ja magneettikenttien vaikutuksista (Kuva 24). Muina sähkönsiirron aiheuttamina vaikutuksina mainittiin avoimissa vastauksissa rakennustöiden vaikutukset eläimiin, turvallisuus, historiallisten kohteiden menetys, ilmajohdon haitalliset tolpat pelloilla ja metsissä, pienet korvaukset, mahdollinen tien leventäminen, vaikutus harvinaisiin eläimiin (esim. suurpedot), vaikutus luonnon monimuotoisuuteen, yritystoimintaan, maastopäloriski ja hiilinielun väheneminen.

Kuva 24. Vastaajien huolet koskien sähkönsiirron mahdollisia vaikutuksia (n=238).

3.5 Vastaajien kokonaisnäkemys hankkeesta sekä yhteisvaikutukset

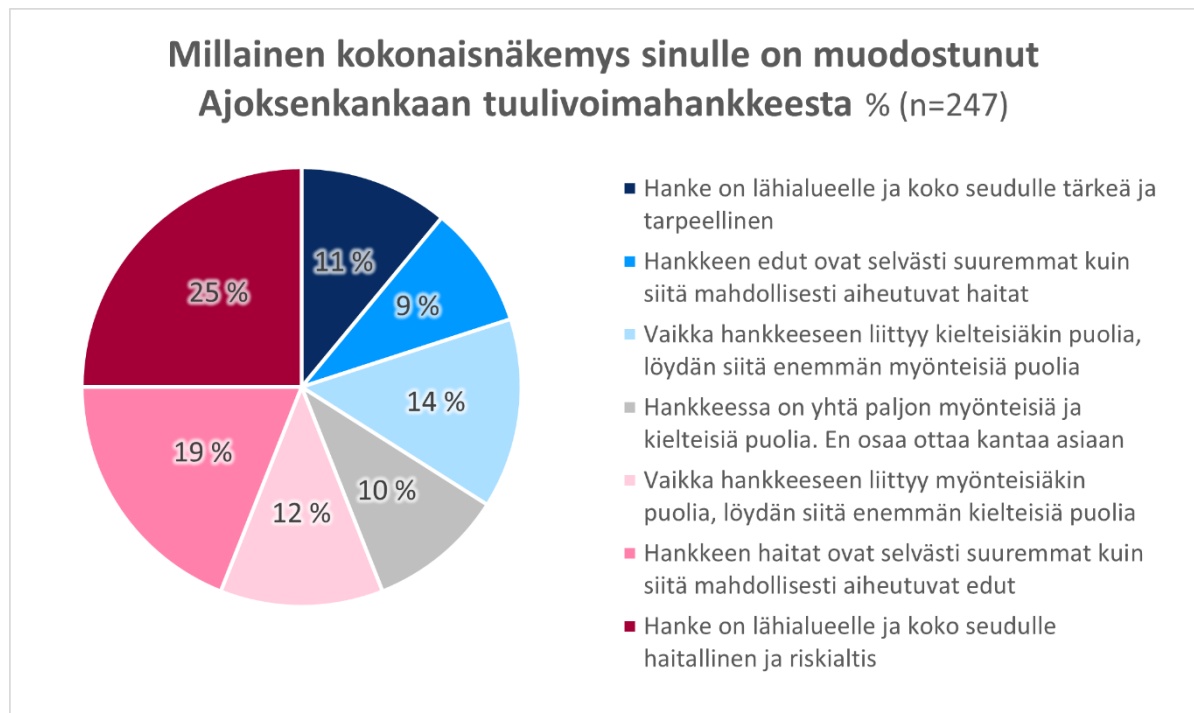
YVA-menettelyssä tutkitaan Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeelle kolmea eri toteutusvaihtoehtoa VE0, VE1 ja VE2, joissa vaihtoehdossa VE1 rakennettaisiin 12 voimalaa ja VE2 8 voimalaa. Lisäksi tarkastellaan vaihtoehtoa VE0; jossa hanketta ei toteuteta. Tarkasteltaessa kaikkien vastaajien vastauksia, nähdään että vastaajat suhtautuivat myönteisimmin vaihtoehtoon VE0, jossa hanketta ei toteutettaisi (Kuva 25). Suhtautuminen toteutusvaihtoehtoihin VE1 (12 voimalaa) ja VE2 (8 voimalaa) oli melko tasaista. Molempiin toteutusvaihtoehtoihin suhtautui myönteisesti noin neljäsosa vastaajista, mutta hiukan suurempi osuus vastaajista piti vaihtoehtoa VE1 huonompana. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien kesken sekä eri ikäryhmien välillä. Lähiasukkaat ja alle 40-vuotiaiden suhtautuivat toteutusvaihtoehtoihin kielteisemmin kuin kauempana asuvat ja yli 65-vuotiaat.

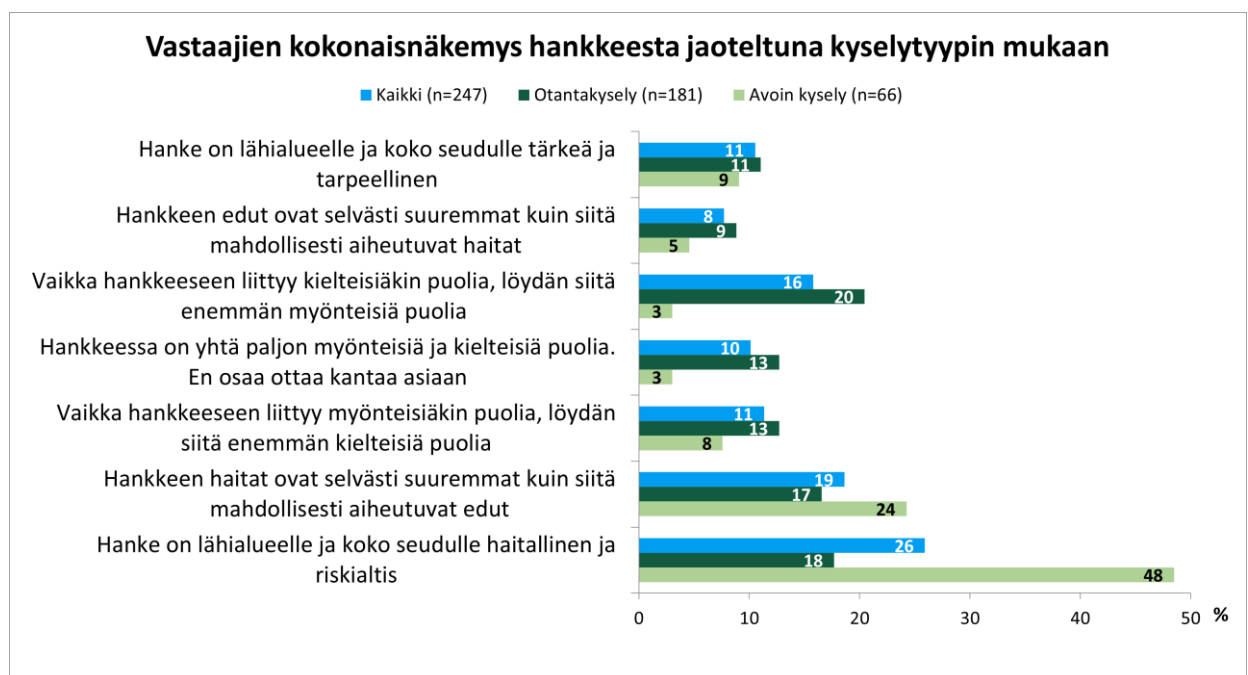
Kuva 25. Vastaajien näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen toteutusvaihtoehdoista (n=233–236). Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

Vastaajilta kysyttiin näkemystä hankkeen tarpeellisuudesta sekä hyötyjen suhteesta haittoihin kertomalla, mikä listatuista kuvauksista vastasi parhaiten heidän näkemystään hankkeesta. Kuvaukset menivät myönteisimmästä kielteisimpään. Tarkasteltaessa kaikkien vastaajien vastauskaumaa (Kuva 26) nähdään, että suurimman vastaajaryhmän (25 % vastaajista) mielestä ”Hanke on lähialueelle ja koko seudulle haitallinen ja riskialtis”. Kaikista vastaajista yhteenlaskettuna 34 % näki hankkeen myönteisesti ja 56 % kielteisesti.

Tarkasteltaessa vastauksia otantakyselyn ja kaikille avoimen kyselyyn vastanneiden välillä nähdään, että avoimeen kyselyyn vastaajat suhtautuivat selkeästi kielteisemmin hankkeeseen kuin otantakyselyn vastaajat (Kuva 27). Otantakyselyssä vastaukset jakoutuivat tasaisemmin kielteisten ja myönteisten näkemysten välillä, mutta avoimeen kyselyyn vastanneista puolet arveli hankkeen olevan haitallinen ja riskialtis. Otantakyselyn vastauksissa puolestaan suosituin vaihtoehto oli myönteinen ”Vaikka hankkeeseen liittyy kielteisiäkin puolia, löydän siitä enemmän myönteisiä puolia”. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa, kun tarkasteltiin vastauksia ikäjaottelun perusteella siten, että alle 40-vuotiaat suhtautuivat hankkeeseen kielteisimmin ja yli 65-vuotiaat myönteisimmin.

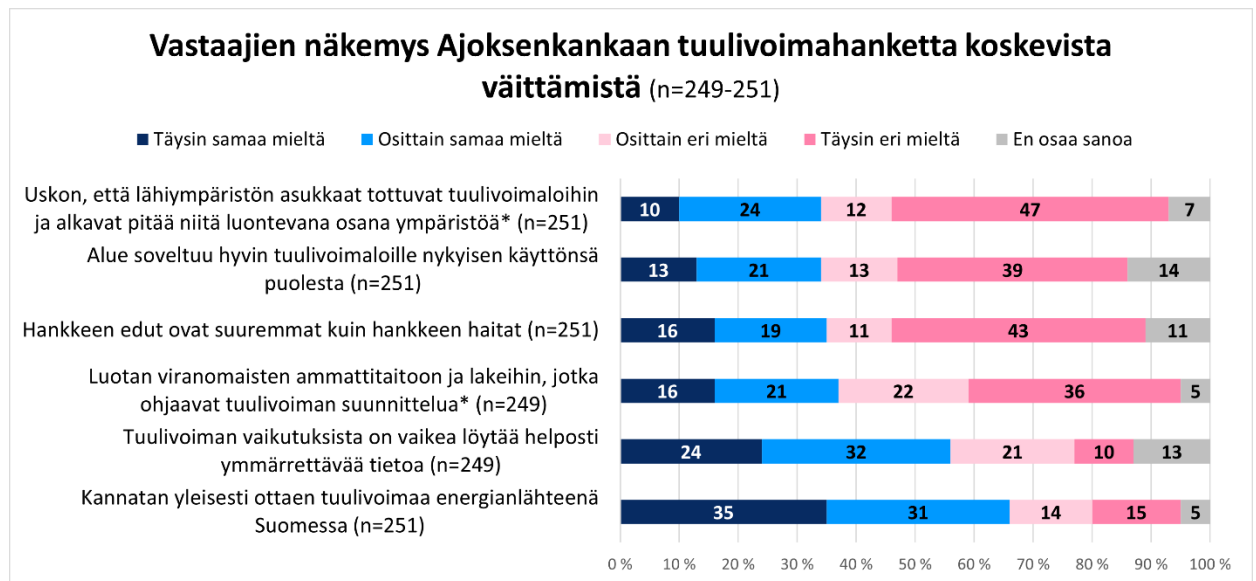

Kuva 26. Vastaajien kokonaisnäkemys hankkeesta (n=247).

Kuva 27. Vastaajien kokonaisnäkemys hankkeesta jaoteltuna kyselytyypin mukaan (n=66-247).

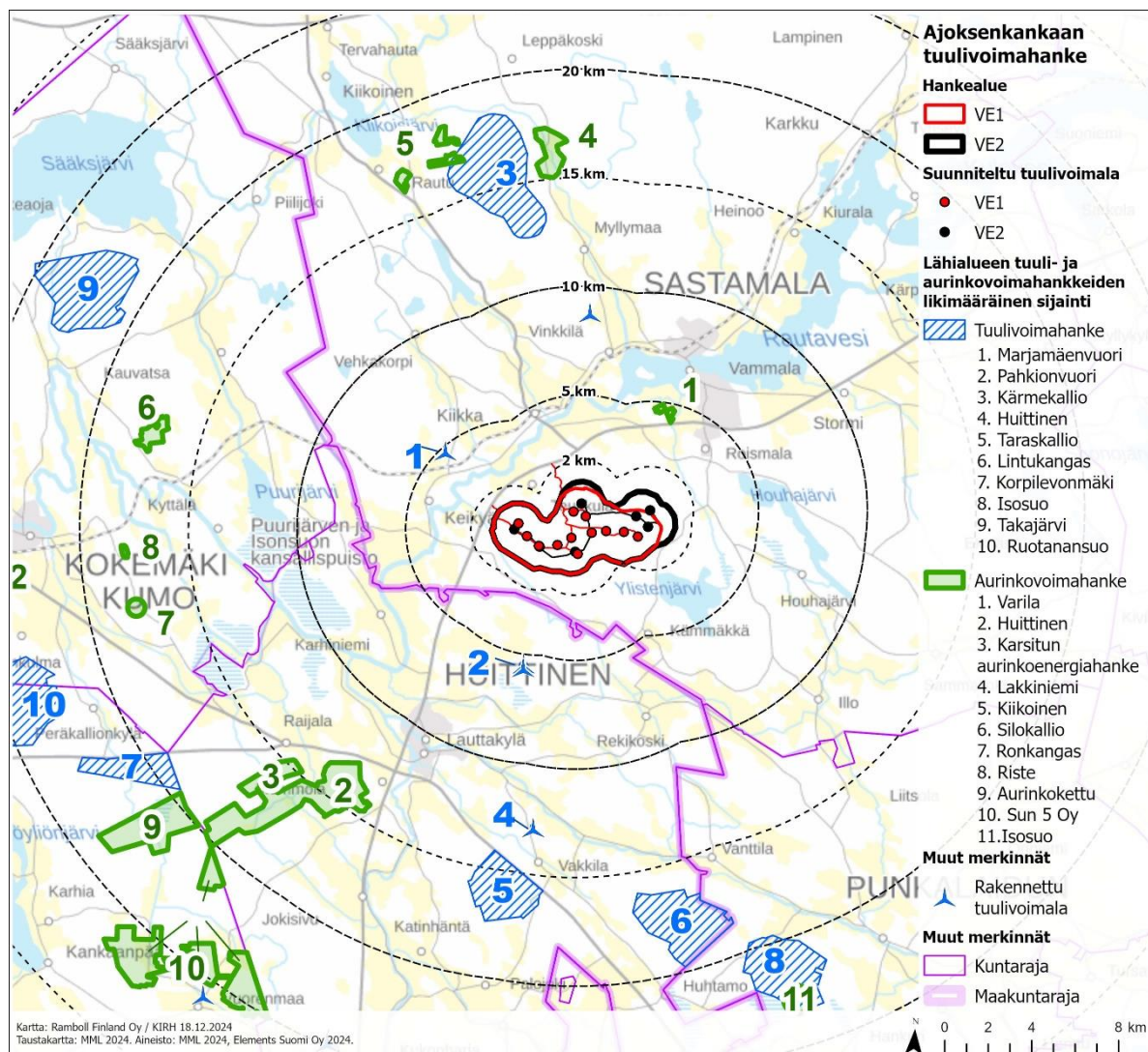
Kyselyn lopussa vastaajilta kysyttiin näkemyksiä Ajoksenkankaan tuulivoimahanketta koskevista väittämistä (Kuva 28). Noin kaksi kolmasosaa vastaajista kannatti yleisesti ottaen tuulivoimaa energianlähteenä Suomessa. Kuitenkin vain noin kolmasosa vastaajista oli sitä mieltä, että alue soveltuu hyvin tuulivoimaloille nykyisen käyttönsä puolesta. Vastaajien keskuudessa oli paljon epäluottamusta viranomaisien ammattitaitoon ja lakeihin, jotka ohjaavat tuulivoiman suunnittelua, sillä vain noin kolmasosa kertoi luottavansa niihin. Yli puolet vastaajista ei usko, että lähiympäristön asukkaat tottuvat tuulivoimaloihin ja alkavat pitää niitä luontevana osana ympäristöstä. Noin puolet vastaajista ei myöskään näe hankkeen etujen olevan haittoja suurempia. Vastauksissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien kesken sekä eri ikäryhmien välillä. Lähiasukkaat ja alle 40-vuotiaat olivat muita useammin eri mieltä useimpien väittämien kanssa.

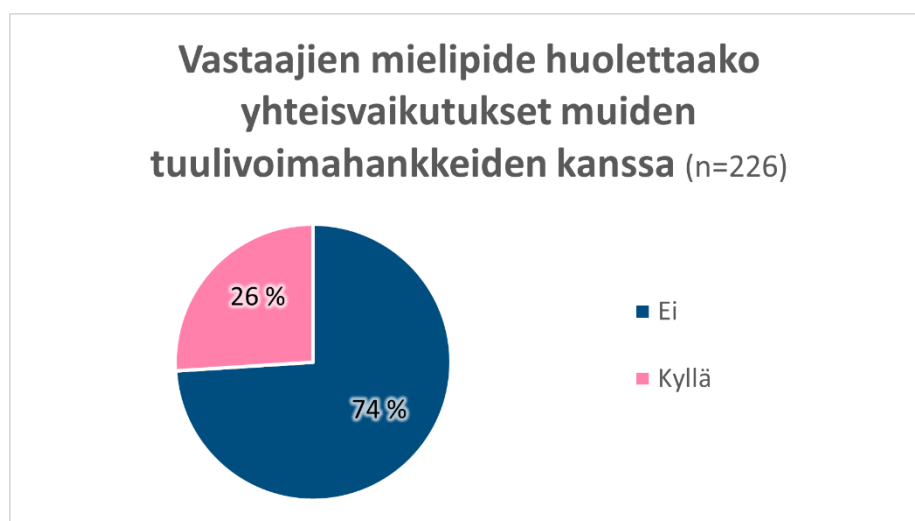
Kuva 28. Vastaajien näkemys Ajoksenkankaan tuulivoimahanketta koskevista väittämistä (n= 249–251). Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevää eroa lähiasukkaiden ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Kyselyssä esitettiin kartta lähialueella toiminnassa ja suunnitteilla olevista tuuli ja aurinkovoimahankkeista (Kuva 29). Asukaskyselyssä kysyttiin vastaajien näkemyksiä muiden lähialueen tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeiden mahdollisista yhteisvaikutuksista Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen kanssa (kuva 30). Neljäsosa vastaajista oli huolissaan mahdollisista yhteisvaikutuksista. Eniten huolettivat vaikutukset Kärmekeallion tuulivoimahankkeen kanssa. Useampia mainintoja keräsivät myös Pakkionvuori, Huittinen, Taraskallio, Takajärvi ja Lintukangas.

Kuva 29. Kyselyssä esitetty kartta Ajoksenkankaan hankkeen lähialueen toiminnassa tai suunnitteilla olevista tuuli- ja aurinkovoimahankkeista.

Kuva 30. Vastaajien mielipide huolettaako yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa (n=226).

Vastaajilta kysyttiin avoin kysymys ”Millaisia **yhteisvaikutuksia** arvelet syntyvän” koskien Ajoksenkankaan tuulivoimahanketta ja sen mahdollisia yhteisvaikutuksia muiden tuuli- ja

aurinkovoimahankkeiden kanssa. Vastauksia tähän kysymykseen saatiin 48 kappaletta. Mahdollisista yhteisvaikutuksista huolettivat eniten luontoon kohdistuvat vaikutukset (20 mainintaa). Luonto-vaikutuksina mainittiin metsien raivaaminen ja pirstoutuminen, virkistyskäytön heikkeneminen (marjastus, sienestys, ulkoilu), vaikutukset luonnon- sekä kotieläimiin, koskemattoman luonnon ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen, luonnon rauhan, eläinten ja kasvien häviäminen ja suurpetojen elintilan pieneneminen, joka saattaisi johtaa niiden siirtymiseen lähemmäksi asutusta. Toiseksi eniten mainittiin vaikutukset maisemaan (16 mainintaa). Melun ja/tai välkkeen mainitsi yhdeksän vastaajaa. Myös vaikutukset ihmisiin ja terveyteen nousivat seitsemässä vastauksessa. Neljässä vastauksessa mainittiin vaikutukset radio- ja puhelin-yhteyksiin. Muutamia mainintoja tuli myös, ettei vastaaja osannut sanoa minkälaisia vaikutuksia voisi muodostua. Yksittäisiä mainintoja tuli, että tiestöt pidetään paremmassa kunnossa, tuo elinvoimaa kunnalle, turvallisuus pienenee ja hankkeet ovat liian lähellä toisiaan.

3.6 Avoimia kommentteja suunnittelussa huomioitavista asioista ja haittojen lieventämisestä

Kyselyn lopussa vastaajilla oli mahdollisuus ilmaista vapaamuotoisesti, mitä asioita he toivoisivat otettavan huomioon Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa ja miten hankkeesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voitaisiin estää tai lieventää sekä mahdollisista yhteisvaikutuksista. Vapaamuotoisia kommentteja saatiin yhteensä 187 kappaletta. Vastaukset luokiteltiin aihepiireittäin paremman kokonaiskuvan saamiseksi. Kaikki vastaajien kommentit on kirjattu ylös ja analysoitu, mutta raporttiin on koostettu yhteenvetoa avoimissa vastauksissa nousseista teemoista. Seuraavaan koosteeseen on nostettu asioita, jotka kuvastavat aihepiiriin liittyviä muitakin vastauksia ja, jotka eivät sisällä sellaista tietoa, josta voisi tunnistaa yksittäisen vastaajan.

Vastaajilta tiedusteltiin, miten hankkeen aiheuttamia **haittoja tulisi lieventää**, vastauksia saatiin 90 kpl. Selvästi eniten vastauksissa tuotiin esille, että vaikutuksia voidaan lieventää vain jättämällä hanke toteuttamatta (34 mainintaa). Myös hankkeen siirtäminen muualle, kauemmas asutuksesta, merelle tai voimaloiden määrän/koon pienennys (24 mainintaa) mainittiin vastauksissa toistuvasti. Useassa kommentissa nostettiin esiin erilaisia luontovaikutuksia (19 mainintaa) mm. haitat eläimille, linnuille, metsän pirstoutuminen ja monimuotoisuuden väheneminen. Mainittiin, että alueella elää suurpetoja, petolintuja ja muuttolintuja. Useampi oli erityisen huolissaan vaikutuksista Ylistenjärveen ja sen veden laatuun. Viidessä vastauksessa kommentoitiin, ettei vastaaja osannut kertoa lievennyskeinoja tai ei kokenut, että haittoja tarvitsisi lieventää. Neljässä kommentissa mainittiin, että sähkönsiirto tulee ehdottomasti toteuttaa maakaapelilla, joka toimii samalla lievennyskeinona, kun ei tehdä ilmajohtona. Maisemahaitan halusi nostaa esiin kuusi vastaajaa, ehdotuksissa lieventämään niitä oli mm. voimaloiden korkeuden alentaminen. Monissa vastauksissa pyydettiin ottamaan alueen asukkaat, erityisesti lähimpänä asuvat ja heidän mielipiteensä huomioon. Muutamissa vastauksissa oli mainittu vaikutus kiinteistöjen arvoon, sekä melu- tai välkehaitat. Muutamissa vastauksissa lievennysehdotuksena toivottiin mm. tiedottamista ja tiedon jakamista yleisesti tuulivoimasta sekä hankkeesta parannettaisiin. Muina yksittäisinä lieventämiskeinoina mainittiin esimerkiksi hyvä tiedottaminen, olemassa olevien teiden käyttö, laajemmalle alueelle korvauksia sekä sähkön hinta alhaisemmaksi asukkaille/maidenomistajille. Myös toivottiin hankkeen onnistumista.

Vastaajilta tiedusteltiin, mitä asioita he toivoisivat **otettavan huomioon** Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa, sekä aiheuttaako jokin suunnitelluista voimaloiden sijainneista erityistä huolta ja miksi. Vastauksia saatiin yhteensä 97 kpl. Keskeisimpänä teemana pyydettiin huomioimaan luontoon liittyvät seikat (36 mainintaa): kerrottiin alueella elävän eliöstön olevan monipuolista (mm. muuttolinnustoa, suurpetoja ja uhanalaista lajistoa), yleisesti eläimistöä, puuston hakkaamisesta (=hiilinielun vähenemisestä), luonnon monimuotoisuudesta ja Ylistenjärvestä (rakennusaikainen kuormitus vedenlaatuun) oltiin huolissaan. Toisena keskeisenä teemana (15 mainintaa) nousi esiin erityisesti alueella tai sen läheisyydessä asuvien ihmisten mielipiteiden huomiointi: vaikutukset asuinviihtyvyyteen, vaikutukset alueen virkistys- ja elinkeinokäyttöön, sekä kiinteistöjen arvoon. Vastauksissa tuotiin esille, että hanke tulisi jättää toteuttamatta (16 mainintaa) sekä siirtää muualle, kauemmas asutuksesta, tai merelle. Myös voimaloiden määrän/koon pienennys (17 mainintaa) mainittiin vastauksissa. Voimalasijoittelussa (12 mainintaa) ei mikään yksittäinen tai tietyt voimalat nousseet esille. Kahdeksassa

vastauksessa mainittiin maisemahaitta ja erityisesti näkyminen Kokemäenjoelle. Kuusi vastaajaa halusivat nostaa esille melu- ja välkevaikutukset. Tiedottamista toivottiin lisää, sekä tilaisuuksia, joissa asukkaat saisivat kertoa näkemyksiään ja tietojaan koskien voimala- ja sähkönsiirto-sijoittelua. Useampia kommentteja tuli myös voimalarakenteiden ja perustusten kierrätettävyydestä ja ennallistamisen vastuusta. Yksittäisiä mainintoja tuli mm. yritystoiminnan huomioimisesta, kiinteistöjen/sähkönsiirron korvauksista, asuinrakentaminen ei olisi mahdollista hankealueella, toivottiin tiestön ja sähkölinjojen optimointia niin, että pirstoisivat mahdollisimman vähän maastoa sekä jo olemassa olevan infran mahdollisimman hyvää hyödynnystä/parantamista.

4. YHTEENVETO

Hankealueen lähialueen asukkaiden näkemyksiä Ajoksenkankaan tuulivoimahankkeesta kerättiin kahdella eri kyselyllä. Hankealueen lähiympäristön vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille suunnatussa otantakyselyssä lähetettiin yhteensä 1000 kirjettä (joista 4 kontrolleja) ja kyselyyn tuli yhteensä 185 vastausta. Otantakyselyn vastausprosentti oli 19 %, mutta otantakyselyn alle 3 km etäisyydellä asuvien vastausprosentti oli 24 %. Lisäksi toteutettiin kaikille avoin sähköinen kysely, johon saattoivat vastata kaikki hankkeesta kiinnostuneet. Kaikille avoimesta kyselystä tiedotettiin paikallismediassa, Sastamalan kunnan sivuilla ja kirjastoissa. Kaikille avoimeen kyselyyn tuli yhteensä 69 vastausta. Kyselyiden vastauksia raportoitiin osittain yhdessä ja osittain erikseen. Yleisellä tasolla YVA-hankkeissa toteutettujen kyselyiden vastausprosentti on ollut noin 20 %, joten vastaajien määrä oli tässä hankkeessa hyvä.

Taustatietojen perusteella suurin osa vastaajista on vakituksia asukkaita ja yli 50-vuotiaita. Vastaajien ikäjakauma erosi toisistaan hankealueen lähialueen asukkaille suunnatussa otantakyselyssä ja kaikille avoimessa kyselyssä. Molemmissa kyselyissä 51–65-vuotiaiden vastaajien jakaumat olivat hyvin lähellä toisiaan, mutta vanhimpien ja nuorimpien ikäluokkien vastaajamäärissä oli selvää eroa. Otantakyselyllä onnistuttiin tavoittamaan iäkkäämpiä vastaajia ja kaikille avoimella kyselyllä nuorempia vastaajia. Suurimmalla osalla vastanneista vakituinen asunto sijaitsi Sastamalassa noin 3–6 km etäisyydellä suunnitelluista vaihtoehtojen VE2 voimaloista. Vastanneiden vapaa-ajan asunnoista suurin osa ei sijainnut hankealueella tai alle 10 km etäisyydellä siitä. Alle 10 km etäisyydellä sijaitsevista vastaajien vapaa-ajan asunnoista suurin osa oli 3–6 km etäisyydellä ja Sastamalan kunnassa. Vapaa-ajan- tai vakituksen asunnon etäisyys vaikutti siihen, miten kielteisesti tai myönteisesti vastaaja hankkeeseen suhtautuu. Yleistettynä mitä lähempänä vastaaja asui, sitä kielteisemmäksi suhtautuminen muuttui. Kysyttäessä hankkeesta tiedottamisesta, vastaajista 55 % koki, ettei tiedottaminen ole ollut riittävää. Lisätiedottamisen muodoista eniten vastauksia sai kotiin lähetettävä kirje.

Yleisellä tasolla eniten vastaajia huolettavat tuulivoimaloiden mahdolliset vaikutukset asuinviihtyvyyteen sekä virkistysmahdollisuuksiin, tuulivoimaloiden näkyminen maisemassa sekä melu ja välke. Seudullisesti myönteisimmin hankkeen arveltiin vaikuttavan Sastamalan kunnan verotuloihin ja kielteisimmät vaikutukset arveltiin kohdistuvan tulevan metsätalouden harjoittamiseen. Vastausten perusteella hankealuetta ja sen lähiympäristöä käytetään yleisimmin kulkemiseen, marjastukseen ja sienestyskseen sekä retkeilyyn tai ulkoiluun.

Vastaajat suhtautuivat myönteisimmin VE0-vaihtoehtoon, jossa hanketta ei toteutettaisi. Suhtautuminen toteutusvaihtoehtoihin VE1 (12 voimalaa) ja VE2 (8 voimalaa) oli melko tasaista. Molempiin toteutusvaihtoehtoihin suhtautui myönteisesti noin neljäsosa vastaajista, mutta hiukan suurempi osuus vastaajista piti vaihtoehtoa VE1 huonompana. Suurin osa vastaajista koki, ettei sähkönsiirron vaihtoehtojilla ole vaikutusta heidän elinympäristöönsä. Sähkönsiirron mahdollisista vaikutuksista huolettivat eniten maisemamuutos ja vaikutukset lintuihin ja maaeläimiin. Suurinta osaa vastaajista ei huolettanut mahdolliset yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Mahdollisista muodostuvista yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa suurimmiksi huolenaiheiksi nostettiin vaikutukset luontoon, maisemaan ja meluun tai välkkeeseen. Kokonaisnäkemystä hankkeesta kysyttäessä vastanneista hankkeeseen suhtautui myönteisesti 34 % ja kielteisesti 56 %.

Vastauksia saatiin kaikkiin avoimiin kysymyksiin yhteensä 187 kappaletta. Haittojen lieventämiskeinoja koskeneessa kysymyksessä vastauksissa korostui, ettei hanketta tulisi toteuttaa ollenkaan. Myös hankkeen siirtäminen muualle tai kauemmas asutuksesta sai mainintoja. Vastaajia

huolettivat lisäksi erityisesti vaikutukset luontoon sekä maisemahaitta. Muutamissa avovastauksessa nostettiin lievennyskeinoksi esimerkiksi hyvä tiedottaminen, voimaloiden korkeuden pienentäminen, olemassa olevien teiden käyttö ja parannus sekä sähkönsiirron toteuttaminen maakaapelilla (SVE1 tai SVE2). Keskeisimpänä teemana pyydettiin huomioimaan luontoon liittyvät seikat: kerrottiin alueella elävän eliöstön olevan monipuolista (mm. muuttolinnustoa, suurpetoja ja uhanalaista lajistoa), yleisesti eläimistöä, puuston hakkaamisesta (=hiilinielun vähenemisestä), luonnon monimuotoisuudesta ja Ylistenjärvestä (rakennusaikainen kuormitus vedenlaatuun) oltiin huolissaan. Toisena keskeisenä teemana tuli esiin erityisesti alueella tai sen läheisyydessä asuvien ihmisten mielipiteiden huomiointiin: vaikutukset asuinviihtyvyyteen, virkistys ja elinkeino käyttöön sekä kiinteistöjen arvoon. Vastauksissa tuotiin esille, että hanke tulisi jättää toteuttamatta sekä hankkeen siirtäminen muualle, kauemmas asutuksesta tai merelle. Myös voimaloiden määrän/koon pienennys mainittiin vastauksissa. Voimalasijoittelussa ei mikään yksittäinen tai tietyt voimalat nousseet esille. Kahdeksassa vastauksessa mainittiin maisemahaitta ja erityisesti näkyminen Kokemäenjoelle.

5. EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Koska kaikille avoimeen kyselyyn vastaamista ei ollut rajattu, on mahdollista, että osa vastaajista on voinut vastata hankealueen lähialueen asukkaille suunnatun otantakyselyn lisäksi myös kaikille avoimeen kyselyyn. Erot molempien kyselyiden vastaajien ikäjakaumassa sekä tilastollisesti merkitsevät erot eri kyselyiden vastaajien näkemyksissä kuitenkin puoltavat sitä, että kyselyillä on tavoitettu eri ihmisiä.

Asukaskyselyissä on mahdollista, että vastaaja antaa tahallisesti virheellistä tietoa esimerkiksi asuinpaikkansa sijainnista. Tämän hankkeen otantakysely kohdennettiin postituksella, jolla pyrittiin tavoittamaan vaikutusalueen asukkaat ja loma-asukkaat. Vastaajia pyydettiin arvioimaan asuin- tai omakotirakennuksensa etäisyys suunnitelluista voimaloista kyselyn liitteenä olleen kartan perusteella. Koska kartta ei ollut hyvin yksityiskohtainen, on mahdollista, että etenkin osa vastaajista, joilla asunto sijaitsee 3 km etäisyysvyöhykkeen tuntumassa, on voinut sijoittaa asuntonsa alle 3 km etäisyydelle, vaikka se todellisuudessa sijaitsisikin hiukan etäämmällä. Vastausten perusteella ei ole syytä epäillä, että tahallista harhaanjohtamista olisi tapahtunut. On mahdollista, että osa hankkeeseen ja sen vaikutuksiin neutraalimmin suhtautuvista ei ole aktiivisesti vastannut kyselyyn. Tämä on voinut osittain vääristää kyselyn tuloksia ja saada kokonaisuutena näkemykset vaikuttamaan kielteisemmiltä. Toisaalta kokonaisnäkemystä kysyttäessä hieman yli kolmasosa vastaajista suhtautui toteutusvaihtoehtoihin VE1 ja VE2 joko myönteisesti tai neutraalisti, joten tämä puoltaa sitä, että kyselyillä on tavoitettu myös hankkeeseen neutraalimmin suhtautuvia. Kyselytutkimuksissa myös vastaajamäärä on aina yksi epävarmuustekijä, sillä lähes aina vain pieni osuus otannassa olleista vastaa kyselyyn.

Kyselyn tarkoituksena oli saada selville lähialueen asukkaiden näkemyksiä hankkeesta ja siihen liittyvistä huolenaiheista. Yksi tällaisen kyselyn epävarmuustekijöistä voi olla se, että joitakin huolenaiheita jää huomioimatta. Kyselyssä oli kuitenkin useita kohtia, joissa oli mahdollista kertoa näkemyksistään myös avoimella vastauksella. Koska usein asiasta eniten huolissaan olevat ihmiset todennäköisimmin kertovat mielipiteensä ja vastaavat kyselyyn, voidaan olettaa, että kyselyyn vastanneet henkilöt ovat tuoneet esille ihmisiä eniten huolestuttavat kysymykset.

Kiinteistöjen osoitteet saatiin Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämästä väestötietojärjestelmästä. Ajoittain on tilanteita, että järjestelmästä ei saada osoitetietoa kaikille kiinteistöille, jolloin joillekin otantaan kuuluville ei ole voitu toimittaa kyselyä. Myös postin kulkuun voi liittyä epävarmuutta.